

---

Antuanas de Sent-Egziuperi

# MAŽASIS PRINCAS



# Dedikacija

---

## LEONUI VERTUI

Atsiprašau vaikus, kad šią knygą paskyriau suaugusiam. Turiu rimtą pasiteisinimą: tas žmogus yra geriausias pasaulyje mano draugas. Turiu dar kitą pasiteisinimą: tas žmogus gali viską suprasti, net knygas vaikams. Turiu ir trečią pasiteisinimą: tas žmogus gyvena Prancūzijoje, jis čia alksta ir šąla. Jam labai reikia paguodos. Jei šių visų pasiteisinių neužtenka, tai šią knygą skiriu vaikui, kuris kitados buvo suaugęs žmogus. Visi suaugusieji iš pradžių buvo vaikai. (Tik nedaugelis tai atsimena.) Taigi pataisau dedikaciją:

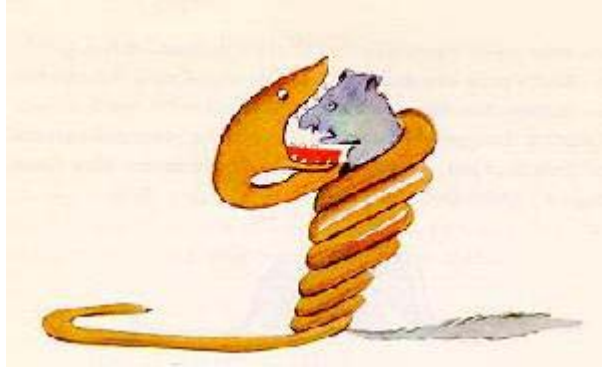
## LEONUI VERTUI

**KAI JIS BUVO MAŽAS BERNIUKAS**

I skyrius - mes supažindinami su pasakotoju, lakūnu, ir jo idėjomis apie suaugusius.

## I skyrius

---



Kai man buvo šešeri metai, kartą vienoje knygoje apie Neįžengiamą girią - knyga vadinosi "Pasakojimai apie dalykus, kurie tikrai įvyko",- radau puikų paveiksluką. Jame buvo atvaizduotas smauglys, ryjantis žvėrį. Štai čia perpieštas tas paveikslukas.

Knygoje buvo parašyta: "Smaugliai suryja savo grobį ištisą, jo nekramtę. Paskui jie nebegali judėti ir šešis mėnesius miega, kol viską suvirškina."

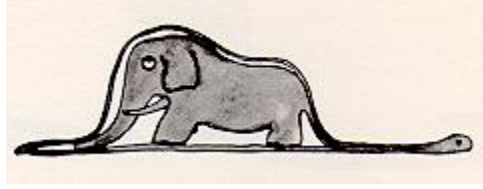
Aš tada daug galvojau apie nuotykius džiunglėse, ir man irgi pavyko nupiešti spalvotu pieštuku pirmąjį savo piešinį. Savo piešinį numeris 1. Jis buvo šitoks:



Savo kūrinį aš parodžiau suaugusiems ir paklausiau, ar jiems mano piešinio baisu.

Jie man atsakė: "O ko čia bus baisu skrybėlės?"

Aš buvau nupiešęs visai ne skrybėlę. Buvau nupiešęs smauglį, virškinantį dramblių. Tada nupiešiau smauglio vidų, kad suaugusiems būtų suprantamiau. Jiems visada reikia aiškinti. Mano piešinys numeris 2 buvo šitoks:



Suaugę žmonės man patarė liautis piešti atvirus ar uždarus smauglius ir verčiau domėtis geografija, istorija, skaičiavimu ir gramatika. Taip, būdamas šešerių metų atsisakiau puikios dailininko karjeros. Man sugadino nuotaiką tai, kad mano piešiniai numeris 1 ir numeris 2 neturėjo pasisekimo. Suaugusieji niekada nieko nesupranta patys, ir vaikams tikras vargas, kad turi jiems vis aiškinti ir aiškinti.

Taigi man teko rinktis kitokią profesiją, ir aš išmokau skraidyti lėktuvais. Skraidžiau ir šen, ir ten po pasaulį. Ir geografija man labai pravertė. Galėdavau iš pirmo žvilgsnio atskirti Kiniją nuo Arizonos. Tai išeina labai į gerą, jei nakčia pasiklysti.

---

**II skyrius** - pasakotojo lėktuvas sudūžta dykumoje ir jis susipažįsta su mažuoju princu.

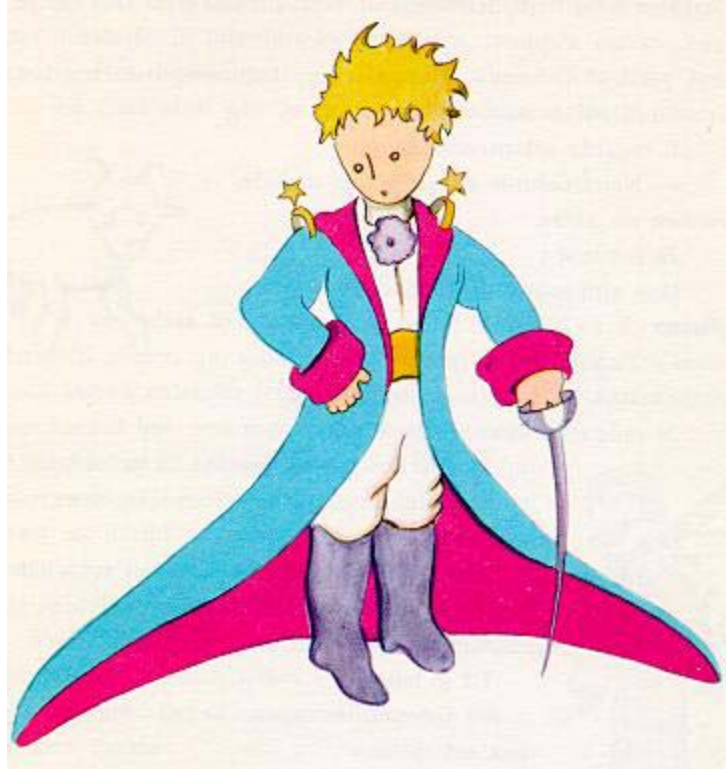
## II skyrius

---

Taip ir gyvenau vienas, neturėdamas su kuo tikrai pasišnekėti, kol prieš šešerius metus Sacharoje sugedo mano lėktuvas. Jo motore kažkas sulūžo. Ir kadangi su manim nebuvo nei mechaniko, nei keleivių, nutariau pabandyti pats pašalinti nemenką gedimą. Nuo to priklausė, ar liksiu gyvas, ar ne. Vandens teturėjau vos kokiai savaitei.

Taigi pirmąjį vakarą užmigau ant smėlio, už tūkstančio mylių nuo bet kurios gyvenamos vietos. Buvau labiau nuo visų atskirtas negu žmogus, laivui sudužus, klaidžiojantis plaustu vidury vandenyno. Todėl galite įsivaizduoti, kaip nustebau, kai apyaušriu mane pažadino kažkoks keistas balselis. Kažkas tarė:

- Prašau... nupiešk man avį!
- A?
- Nupiešk man avį..



*Štai geriausias jo atvaizdas, kurį vėliau man pavyko nupiešti.*

Aš pašokau lyg perkūno trenktas. Prasitryniau akis. Gerai išžiūrėjau. Ir pamačiau, kad į mane oriai žiūri kažkoks nepaprastas berniūkštis. Štai geriausias jo atvaizdas, kurį vėliau man pavyko nupiešti. Tačiau mano piešinys, aišku, toli gražu nėra toks žavus, koks buvo jis pats. Tai ne mano kaltė. Kai, būdamas šešerių metų, ketinau tapti dailininku, suaugę žmonės mane nuo to atgrasino, ir piešti neišmokau nieko daugiau, tik uždarus ir atvirus smauglius.

Tad žiūrėjau į šį regėjimą išplėtęs akis iš nustebimo. Nepamirškite, kad buvau už tūkstančio mylių nuo bet kurios gyvenamos vietos. O mano berniūkštis neatrodė nei paklydęs, nei pusgyvis iš nuovargio ar alkio, troškulio ar baimės. Jis visai nebuvo panašus į vaiką, paklydusį viduryje dykumos, už tūkstančio mylių nuo bet kurio gyvenamo krašto. Pagaliau atgavęs žadą, tariu jam:

- Na... ką tu čia veiki?

Tada jis švelniu balsu, lyg kalbėdamas apie kokį labai rimtą dalyką, pakartojo:

- Prašau... nupiešk man avį.

Kai viskas taip paslaptinga, kaip tu nepaklausysi. Nors man tai atrodė didelė nesąmonė, atsidūrus už tūkstančio mylių nuo bet kurių gyvenamų vietų ir žiūrint į akis mirčiai, tačiau išsiėmiau iš kišenės popieriaus lapą ir automatinį plunksnakotį. Bet, atsiminęs, kad

daugiausia buvau mokėsis tik geografijos, istorijos, skaičiavimo ir gramatikos, pasakiau vaikiūkščiui (truputį nepatenkintas), kad nemoku piešti. Jis atsakė:

- Nieko. Nupiešk man avį.

Avies niekada nebuvo piešęs, tai nupiešiau jam vieną iš tų dviejų piešinių, kurie man išeidavo: dramblių smauglio pilve. Ir nustebau, išgirdęs, kaip berniūkštis man sako:

- Ne! Ne! Nenoriu aš dramblio smauglyje. Smauglys - labai pavojingas, o dramblys užima per daug vietos. Pas mane labai ankšta. Man reikia avies. Nupiešk man avį.

Na tai nupiešiau.



Jis atsargiai į ją pasižiūrėjo ir tarė:

- Ne! Ta jau labai serga. Padaryk kitą.

Nupiešiau kitą.



Mano bičiulis meiliai nusišypsojo, lyg man atleisdamas:

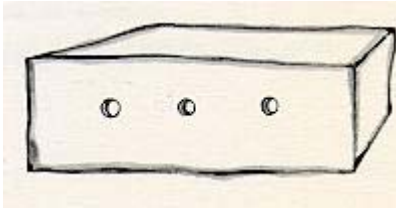
- Nagi matai... čia ne avis, o avinas. Su ragais...



Vėl perdirbau piešinį. Bet berniukas jo nepriėmė kaip ir pirmojo:

- Šita per sena. Noriu tokios avies, kad dar ilgai išgyventų.

Tada nekantraudamas, nes reikėjo greičiau taisyti motorą, brūkštelėjau ši piešini.



Ir pareiškiau:

- Štai dėžė. Avis, kurios tu labai nori, yra viduje.

Bet labai nustebau, pamatęs, kaip nušvito mažojo mano žinovo veidas:

- Kaip tik tokios aš norėjau! Kaip tu manai ar daug žolės reikia tai avelei?

- Kodėl?

- Todėl, kad mano ganykla visai maža...

- Užteks tikriausiai. Daviau tau visai mažutę avi.

Jis palenkė galvą prie piešinio:

- Ne tokia jau maža... Žiūrėk! Užmigo...

Šitaip susipažinau su mažuoju princu.

---

**III skyrius** - pasakotojas daugiau sužino apie vietą, iš kurios atvyko mažasis princas.

## III skyrius

---

Ilgai negalėjau suprasti, iš kur jis atsirado. Mažasis princas, kuris manęs daug ko teiravosi, mano klausimų lyg ir negirdėjo. Pamažu viską supratau iš netikėtai jam išsprūdusių žodžių. Antai, pirmąkart pastebėjęs mano lėktuvą (savo lėktuvo aš nepiešiu, toks piešinys man būtų per sunkus), jis paklausė:

- Kas čia per daiktas?

- Tai ne daiktas. Jis skrenda. Čia lėktuvas. Mano lėktuvas.

Ir aš didžiavausi galėdamas pranešti, kad skraidau. Tada jis sušuko:

- Ką! Tai tu nukritai iš dangaus!
- Taip,- kukliai patvirtinau.
- Ak, čia tai keista...

Mažasis princas labai gražiai nusikvatojo, ir tai mane gerokai suezino. Aš noriu, kad į mano nelaimės būtų žiūrima rimtai.

- Tai ir tu atvykai iš dangaus! Iš kokios planetos?

Man tuoj dingtelėjo, kaip jis bus čia atsiradęs, ir staiga jį paklausiau:

- Tai tu iš kitos planetos?

Bet jis nieko neatsakė. Tyliai palingavo galvą, žiūrėdamas į mano lėktuvą.

- Žinoma, tokiu daiktu negalėjai atvykti iš labai toli...

Ir jis ilgai kažką galvojo. Paskui išsiėmė iš kišenės mano avį ir susimąstęs pradėjo žiūrinėti savo turta.

Galite įsivaizduoti, kaip mane sudomino tas jo pusiau prisipažinimas apie "kitas planetas". Taigi stengiausi sužinoti ką nors daugiau.

- Iš kur tu atvykai, vaikuti? Kur tavo namai? Kur gabensi mano avį?

Jis tylėdamas pagalvojo ir atsakė:

- Ta dėžė, kur tu man davei, labai pravers - naktį jai bus namas.
- Žinoma. O jei tu būsi geras, tai duosiu ir virvutę jai pririšti dienos metu. Ir kuoliuką.

Toks pasiūlymas mažąjį prinčą, rodės, nemaloniai nustebino.

- Pririšti? Na ką tu čia dabar sugalvojai?
- Bet jeigu tu jos nepririši, ji nueis kur nors ir pasiklys.

Ir mano bičiulis vėl nusikvatojo.

- O kur, manai, ji gali nueiti!
- Bet kur. Nosies tiesumu...

Tada mažasis princas oriai tarė:

- Nieko. Mano šalyje taip mažai vietos!

Ir pridūrė gal su trupučiu liūdesio:



- Nosies tiesumu toli nenueisi...

---

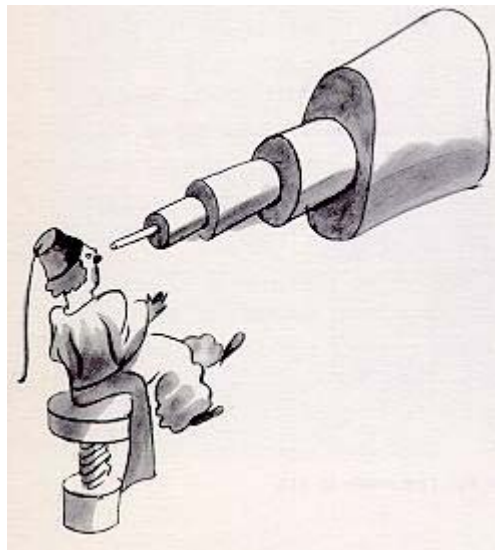
**IV skyrius** - pasakotojas pasakoja apie planetos, iš kurios atvyko mažasis princas, atradimą.

## IV skyrius

---

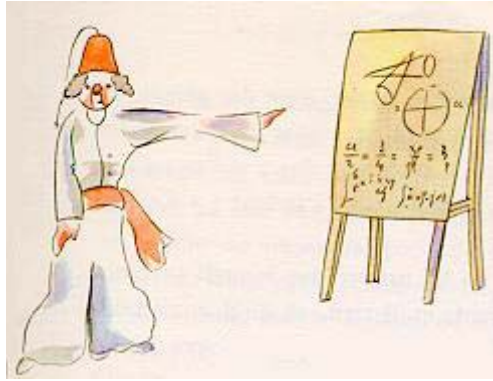
Šitaip sužinojau kitą labai svarbų dalyką: kad jo gimtoji planeta - ne ką didesnė už namą!

Nelabai dėl to ir nustebau. Žinojau, kad, be didžiųjų planetų, kaip Žemė, Jupiteris, Marsas, Venera, kurioms duoti vardai, yra šimtai kitų, kurios kartais tokios mažos, kad labai sunku jas įžiūrėti ir pro teleskopą. Atradęs kurią nors, astronomas vietoj vardo duoda jai numerį. Pavadina ją, pavyzdžiui, "asteroidas 3251".

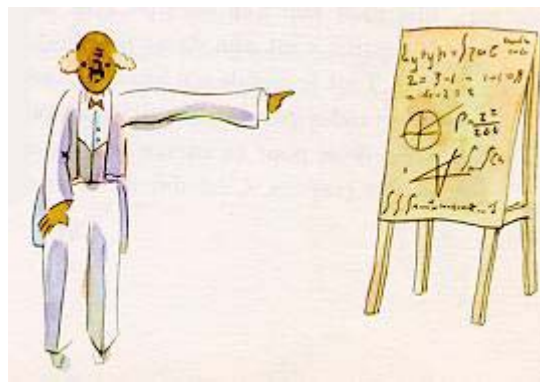


Turiu rimtą pagrindą manyti, kad planeta, iš kurios buvo atvykęs mažasis princas, yra asteroidas B 612. Šį asteroidą tik vieną kartą 1909 metais pastebėjo pro teleskopą vienas turkų astronomas.

Jis tada plačiai paaiškino savo atradimą tarptautiniame astronomų kongrese.



Tačiau dėl keisto jo apdaro niekas juo nepatikėjo. Tokie jau yra tie suaugę žmonės.



Laimė, asteroido B 612 garbę išgelbėjo vienas turkų diktatorius, kuris, grasindamas mirties bausme, priverstė tautą rengtis europietiškais drabužiais. Astronomas 1920 metais vėl paaiškino savo atradimą vilkėdamas labai elegantišką kostiumą. Ir dabar visi sutiko su jo nuomone.

Taip smulkiai papasakojau jums apie asteroidą B 612 ir nurodžiau jo numerį, todėl, kad turėjau galvoje suaugusius žmones. Suaugę žmonės mėgsta skaitmenis. Jei kalbate, kad turite naują draugą, jie niekada nesiteirauja, kas svarbiausia. Niekuomet nesako: "O koks jo balsas? Ką jis labiausiai mėgsta žaisti? Ar jis renka peteliškes?" Jie klausia: "Kiek jam metų? Ar daug jis turi brolių? Koks jo svoris? Kiek uždirba jo tėvas?" Tik tada jiems atrodo, kad šį tą apie jį žino. Jeigu suaugusiems sakote: "Mačiau gražų rausvų plytų namą su snapučiais palangėse ir balandžiais ant stogo..." ,- jie neįstengia įsivaizduoti to namo. Jiems reikia sakyti šitaip: "Mačiau namą, kuris kainuoja šimtą tūkstančių frankų." Tada jie sušuks: "Koks gražus namas!"

Jei, pavyzdžiui, jiems pasakysite: "Kad mažasis princas tikrai gyveno, galima spręsti iš to, jog jis buvo žavus, juokėsi ir prašė nupiešti avį; jei prašai avies, tai iš to matyti, kad tu esi",- jie tiktai gūžtelės pečiais ir jus pavadins vaiku! Bet jeigu jiems pasakysite: "Planeta, iš kurios jis atvyko, yra asteroidas B 612",- tada būsite juos įtikinę, ir jie paliks jus ramybėje - daugiau neklausinės. Tokie jau jie yra. Nereikia ant jų už tai pykti. Vaikai turi būti labai atlidūs suaugusiems.

Tačiau mums, nusivokiantiems apie gyvenimą, numeriai, žinoma, - menkniekis. Ši apsakymą būčiau norėjęs pradėti taip, kaip pradedamos pasakos. Būčiau norėjęs pasakyti: "Kadaise gyveno mažas princas tokioje planetoje, kuri buvo ne didesnė už jį patį, ir jam reikėjo draugo..." Tiems, kurie išmano gyvenimą, šitoks pasakojimas būtų atrodęs daug panašesnis į tiesą.

Mat aš nemėgstu, kad mano knygą kas nors skaitytų paviršutiniškai. Kaip susisieloju, pasakodamas šiuos atsiminimus! Bus jau šešeri metai, kai mano bičiulis nuėjo su savo avele. Mėginu jį čia aprašyti, kad jo nepamirščiau. Negerai pamiršti draugą. Ne visi turėjo draugų. Galiu ir aš pasidaryti kaip tie suaugę žmonės, kuriems rūpi tik skaičiai. Taigi dar ir dėl to nusipirkau pieštukų ir dėžutę dažų. Sunku vėl imtis piešimo mano amžiuje, kai nesi mėginęs nieko daugiau, tik, būdamas šešerių metų, piešei uždara ir atdara smauglį! Žinoma, stengsiuosi, kad atvaizdai išeitų kuo panašesni. Tačiau nesu visai tikras, kad man pavyks. Vienas piešinys dar būna nei šio, nei to, o kitas - jau nebepanašus. Nenutaikau truputį ir didumo. Vienur mažasis princas - per didelis. Kitur - per mažas. Abejonių kyla ir dėl drabužių spalvos. Taigi bandau ir vienaip, ir kitaip - gal kas ir išeis. Dėl kai kurių svarbesnių smulkmenų būsiu ir suklydęs. Bet teks man už tai atleisti. Mano bičiulis niekada nieko neaiškino. Gal jis manė, kad aš panašus į jį. Tačiau aš, deja, nesugebu matyti avių pro dėžės sienelę. Gal aš jau truputį toks kaip suaugusieji. Matyt, apsenau.

---

V skyrius - mes įspėjami apie baobabų pavojų.

## V skyrius

---

Kasdien vis ką nors sužinodavau apie jo planetą, apie tai, kaip jis išvyko, kaip keliavo. Tatai išaiškėdavo pamažu, samprotaujant apie šį bei tą. Pavyzdžiui, trečią dieną išgirdau, koks nelemtas dalykas yra baobabų kerojimas.

Čia irgi prisidėjo avis, nes mažasis princas staiga, lyg kažkuo rimtai suabejojęs, paklausė:

- Juk tiesa, kad avys nuėda krūmus?
- Taip. Tiesa.
- O, aš labai patenkintas.

Aš nesupratau, kodėl jam taip svarbu, kad avys nuėstų krūmus. Bet mažasis princas pridūrė:

- Tada jos nuėda ir baobabus?

Pasakiau mažajam princui, kad baobabai - ne krūmai, o medžiai, aukštumo sulig bažnyčia, ir kad jeigu jis atsigabentų net visą bandą dramblių, jie nesusidorotų nė su vienu baobabu.



Išgirdęs apie bandą dramblių, mažasis princas nusijuokė:

- Juos tektų sustatyti vieną ant kito.

Tačiau išmintingai pridūrė:

- Baobabai, kol dar neužaugę, būna mažiukai.

- Tiesa! Bet kodėl tu nori, kad tavo avys nuėstų mažiukus baobabus?

Jis man atsakė: "Na, suprask!"- lyg tai būtų buvę savaime aišku. Ir aš turėjau gerai pasukti galvą, kol įminiau šią mįslę.

Iš tikrųjų mažojo princo planetoje, kaip ir visose planetose, buvo gerų žolių ir piktžolių. Vadinasi, iš gerų žolių - geros sėklos, iš blogų žolių - blogos sėklos. Tačiau sėklos - nematomos. Jos miega įgludusios žemėje, ligi kuri nors įsimano pabusti. Tada ji pasiražo ir droviai išleidžia link saulės žavų nekaltą daigelį. Jeigu tai būna ridikėlio arba rožės daigas, jis gali sau augti kaip tinkamas. Tačiau jei išdygsta piktžolė, reikia jos daigą išrauti tuojau, kai tik gali jį pažinti. O mažojo princo planetoje buvo baisiai netikusių sėklų... baobabo sėklų. Jomis buvo užteršta visa planetos dirva. Na, o baobabu, jeigu per vėlai imsi jį tvarkyti, niekada nenusikratysi. Jei apkeroja visą planetą. Perveria ją kiaurai savo šaknimis. O jei planeta per maža ir baobabų priauga per daug, ji nuo jų suskyla.



"Reikia būti drausmingam,- aiškino man vėliau mažasis princas.- Kai rytą baigi pats ruoštis, turi rūpestingai apčiuoti planetą. Reikia prisiversti visada išrauti baobabus, kai tik juos gali atskirti nuo rožių, o kol dar visai jaunučiai, jie labai į jas panašūs. Tas darbas labai nuobodus, bet visai lengvas."

Ir kartą jis man patarė pasistengti nupiešti gražų piešinį, kad įkalčiau tai į galvą savo krašto vaikams. "Jeigu jie kada sumanys keliauti,- aiškino jis man,- jiems tat pravers. Kartais nieko blogo, jei darbą atidedi vėlesniam laikui. Bet jei tuoj nesutvarkai baobabų, visada atsitinka nelaimė. Žinojau vieną tokią planetą, kurioje gyveno tinginys. Jis davė išsikieroti trims krūmokšniams.





*Baobabai*

Pagal mažojo princo paaiškinimus nupiešiau šią planetą. Nemėgstu sakyti pamokslų. Bet juk nedaug kas žino, kaip pavojinga leisti išsikeroti baobabams, ir paklysti asteroide taip rizikinga, kad šį kartą neiškenčiu ir sakau: "Vaikai! Pasisaugokite baobabų!" Norėdamas išpėti savo bičiulius, koks pavojus mums jau seniai gresia, nors nieko apie tai ir nežinome, taip atsidėjęs nupiešiau šitą piešinį. Ši pamoka tikrai bus naudinga. Jūs turbūt paklausite: kodėl šioje knygoje nėra kitų tokių didžiulių piešinių kaip tie baobabai? Atsakymas paprastas: mėginau, bet neišėjo. O kai piešiau baobabus, mane skatino mintis, kad tai svarbu, neatidėliotina.

---

VI skyrius - mažasis princas ir pasakotojas kalbasi apie saulėlydžius.

## VI skyrius

---

Ak mažasis princas, jau ėmiau suprasti, koks nelinksmas tavo mažutis gyvenimas. Vienintelė tavo pramoga ilgai tebuvo saulėlydžių švelnumas. Šią naują smulkmeną sužinojau ketvirtos dienos rytą, kai man pasakei:

- Aš labai mėgstu saulėlydžius. Einam pasižiūrėti saulėlydžio...
- Bet dar reikia palaukti...
- Ko palaukti?
- Palaukti, kol saulė leisis.

Tu iškart atrodei labai nustebęs, o paskui nusijuokei pats iš savęs. Ir pasakei:

- Man visada rodosi, kad aš namie!

Iš tikrųjų. Tuo metu, kai Jungtinėse Valstijose yra vidudienis, Prancūzijoje - visi tai žino - saulė leidžiasi. Jei tik iš ten galėtum per minutę atsidurti Prancūzijoje, matytum saulėlydį. Deja, nuo Jungtinių Valstijų iki Prancūzijos - pernelyg toli. Bet tavo mažutėje planetoje užtekdavo tik paslinkti kėdę porą žingsnių, ir tu žiūrėdavai į saulės laidą, kada panorėdavai...



- Vieną dieną mačiau saulę leidžiantis keturiasdešimt tris kartus!

Ir, kiek palaukęs, pridūrei:

- Žinai... kai taip liūdna, tai mėgsti saulėlydžius...
- Tą dieną, kai tu keturiasdešimt tris kartus žiūrėjai, kaip leidžiasi saulė, tau buvo irgi liūdna?

Bet mažasis princas nieko nesakė.

---

**VII skyrius** - pasakotojas sužino mažojo princo gyvenimo paslaptį.

## VII skyrius

---

Penktąją dieną ši mažojo princo gyvenimo paslaptis tos pat avies dėka man paaiškėjo. Staiga, be jokios įžangos, lyg pagaliau išsprendęs ilgai svarstyta galvosūki, jis paklausė:

- Jei avis nuėda krūmus, tai ji nuėda ir gėles?
- Avis nuėda viską, ką tik randa.
- Net ir gėles, kurios su dygliais?
- Taip. Net ir gėles, kurios su dygliais.
- Tai kam tada reikalingi dygliai?

To aš nežinojau. Tuo metu labai atsidėjęs stengiausi atsukti vieną stipriai užsuktą motoro veržlę. Buvau labai susirūpinęs, nes pamačiau, kad motoras rimtai sugedęs, o kadangi geriamas vanduo beveik baigėsi, bijojau, jog bus prastai.

- Kam reikalingi dygliai?

Mažasis princas niekada neužmiršdavo, ko klausęs. Mane buvo įerzinusi veržlė, ir aš atsakiau, kas atėjo į galvą:

- Dygliai niekam nereikalingi, jie yra tik todėl, kad gėlės piktos!
- O!

Bet, truputį patylėjęs, jis atšovė lyg su pagieža:

- Netikiu aš tavim! Gėlės yra silpnos. Ir negudrios. Raminasi, kuo gali. Joms atrodo, kad jų dyglių visi bijo...

Nieko neatsakiau. Tą valandėlę galvojau: "Jei veržlė dar neatsisuks, numušiu ją plaktuku." Mažasis princas sutrikdė mano mintis: - Ir tu manai, kad gėlės...

- Ne! Ne! Aš nieko nemanau!- atsakiau, kas pakliuvo.- Aš užsiėmęs rimtais dalykais!



Jis pasižiūrėjo į mane suglumęs.

- Rimtais dalykais!

Jis matė, kaip aš su plaktuku rankoje, pajuodusiais nuo tepalo pirštais stovėjau pasilenkęs prie kažkokio daikto, kuris jam atrodė labai bjaurus.

- Tu kalbi kaip suaugęs!

Aš dėl to truputį susigėdau. O jis negailestingai pridūrė:

- Tu viską painioji... viską maišai!

Mažasis princas buvo tikrai įširdęs. Jis papurtė vėjyje savo geltonus kaip auksas plaukus.

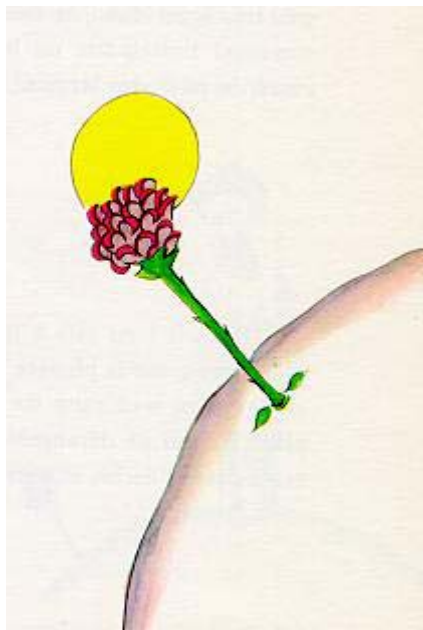
- Aš žinau planetą, kurioje yra vienas toks tamsiai raudono veido ponas. Jis niekada nepauostė jokios gėlės. Niekada nepasižiūrėjo į žvaigždę. Niekada nieko nemylėjo. Niekada nieko daugiau nedarė, tik dėliojo vienus skaitmenis prie kitų. Ir visą dieną jis kartoja kaip ir tu: "Aš - rimtas žmogus! Aš - rimtas žmogus!" Ir pučiasi iš puikybės. Bet tai ne žmogus, tai kažkoks grybas!

- Kas toks?

- Grybas!

Mažasis princas dabar buvo net pabalęs iš pykčio.

- Jau milijonus metų gėlės išsiaugina dyglius. Jau milijonus metų avys vis tiek suėda gėles. Ir argi tai ne rimta, jei mėgini suprasti, kodėl jos taip stengiasi išsiauginti dyglius, kurių niekadoms niekam nereikia? Argi tai ne svarbu, kad vyksta šis karas tarp avių ir gėlių? Argi tai ne rimčiau ir ne svarbiau už kokio ten įraudusio storulio dėstomus skaitmenis? Ir jeigu aš žinau vienintelę visame pasaulyje gėlę, kurios nėra niekur kitur, tik mano planetoje, ir kurią vieną gražų rytą avis gali paimti ir sunaikinti, net nesuvokdama, ką daro,- tai tas nesvarbu!



Jis išraudo, paskui kalbėjo toliau:

- Jei kas myli gėlę, kuri yra tik viena tokia milijonų milijonuose žvaigždžių, tai to užtenka, kad jaustųsi laimingas, kai į jas žiūri. Jis taria sau: "Ten kažkur yra mano gėlė..." Bet jei avis suėda gėlę, tai jam atrodo, lyg staiga visos žvaigždės užgeso! Ir tu sakai, kad tai nesvarbu!

Mažasis princas nieko daugiau neįstengė pasakyti. Jis staiga pravirko. Užėjo naktis. Aš padėjau į šalį įrankius. Neberūpėjo man plaktukas, veržlė, troškulys ir mirtis. Vienoje žvaigždėje, vienoje planetoje - manojoje, Žemėje,- buvo mažasis princas, kurį reikėjo paguosti. Aš paėmiau jį ant rankų. Sūpavau. Tariau jam: "Tavo mylimai gėlei negresia pavojus... Aš tavo avelei nupiešiu antsnukį... Nupiešiu aptvarą tavo gėlei... Aš..." Nebežinojau, nė ką pasakyti. Jaučiausi labai nesumanus. Nežinojau, kuo jį paveikti, kaip paguosti... Ašarų šalis - tokia paslaptinga.

---

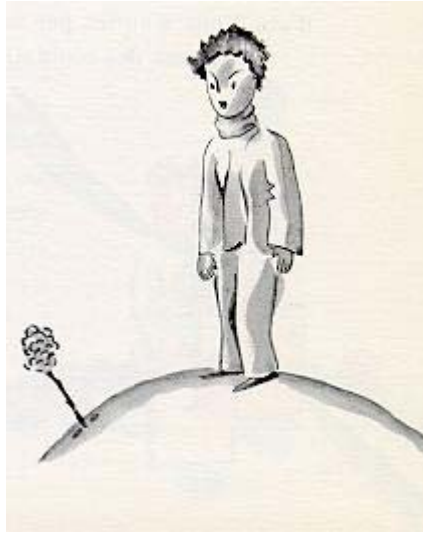
**VIII skyrius** - į mažojo princo planetą atvyksta rožė.

## VIII skyrius

---

Apie tą gėlę netrukus sužinojau daugiau. Mažojo princo planetoje visada augdavo tik labai paprastos gėlės, pasipuošusios viena vainiklapių eile; jos neužimdavo daug vietos ir niekam nekliudydavo. Tos gėlės pasirodydavo kurį nors rytą žolėje, o vakare jau

išblėsdavo. Bet šita išdygo vieną dieną iš nežinia nuo kur atneštos sėklos, ir mažasis princas labai atidžiai stebėjo tą žolelę, nepanašią į kitas žoleles. Gal čia buvo koks naujos rūšies baobabas. Tačiau kerai netrukus liovėsi augęs ir pradėjo megzti žiedą. Mažasis princas, matydamas, kaip kraunasi milžiniškas pumpuras, aiškiai nujautė, kad čia pasirodys koks stebuklingas regėjimas, tačiau gėlė, pasislėpusi žaliame savo būste, vis nebaigė gražintis. Ji kruopščiai rinkosi spalvas. Ji rengėsi pamažu, derino vieną prie kito savo vainiklapius. Nenorėjo pasirodyti visa susiglamžiusi kaip aguona. Norėjo atsiskleisti visu savo grožiu. O, taip! Ji buvo didelė koketė! Todėl paslaptingas jos tualetas truko dienų dienas.



Ir štai vieną rytmetį, kaip tik saulei tekant, ji pasirodė.

Ir, taip tiksliai viską susitvarkiusi, tarė žiovaudama:

- Ak, ką tik pabudau... Prašau atleisti... Aš dar visa susitaršiusi...

Mažasis princas neiškentė neparodęs, kad ja gėrisi:

- Kokia jūs graži!

- Gal ir taip,- švelniai atsiliepė gėlė.- Ir gimiau sykiu su saule...

Mažasis princas nutuokė, kad gėlė nelabai kukli, bet ji buvo tokia jaudinanti!

- Rodos, jau laikas pusryčiauti,- pridūrė ji netrukus,- gal malonėsite pagalvoti ir apie mane...



Ir mažasis princas, visai sumišęs, atsinešė laistytuvą tyro vandens ir pagirdė gėlę.

Taip tad netrukus ji pradėjo jį kankinti savo kiek įtaria tuštybe. Pavyzdžiui, sykį, kalbėdama apie savo keturis dyglius, mažajam princui tarė:

- Tegul tik jie ateina, tie tigrai su savo nagais!
- Mano planetoje nėra tigrų,- pasakė mažasis princas,- be to, juk tigrai neėda žolės.
- Aš ne žolė,- švelniai atsakė gėlė.
- Atleiskite...



- Tigrų aš visai nebijau, bet neapkenčiu skersvėjo. Ar neturite širmos?

"Neapkenčia skersvėjo... augalui tai ne kas,- pagalvojo mažasis princas.- Ta gėlė labai opi..."

- Vakare uždėsite ant manęs gaubtą. Pas jus čia labai šalta. Viskas prastai įrengta. Ten, iš kur aš atvykau...



Bet ji staiga nutilo. Ji buvo atvykusi sėklos pavidalu. Ji negalėjo nieko žinoti apie kitus pasaulius. Jausdamasi nužeminta, kad ją pastebėjo pradedant taip negudriai meluoti, ji du ar tris kartus sukosėjo, kad mažasis princas atrodytų kaltas.

- Nagi širma?..

- Buvau jos beeinąs, bet mane užkalbinote!

Tada ji dar labiau užsikosėjo, kad jam vis tiek būtų nešvari sąžinė.

Taip tad mažasis princas, nors iš meilės ir stengėsi rodyti gerą valią, netrukus suabejojo gėle. Jis per daug rimtai žiūrėjo į bereikšmius žodžius ir ėmė jaustis labai nelaimingas.

"Nereikėjo man jos klausyti,- pasisakė jis man kartą,- Niekada nereikia klausyti gėlių. Reikia į jas žiūrėti, traukti jų kvapą. Nuo mano gėlės kvepėjo visa planeta, bet aš nemokėjau tuo džiaugtis. Tie žodžiai apie tigrų nagus, dėl kurių taip supykau, būtų turėję mane sugraudinti..."

Jis man papasakojo dar štai ką:

"Nieko aš tada nesupratau. Reikėjo man apie ją spręsti pagal jos darbus, o ne pagal žodžius. Ji aplink mane skleidė skanų kvapą ir viską nuskaidrino. Tikrai nereikėjo man pabėgti! Pro jos smulkias gudrybes turėjau jausti, kokia ji švelni. Juk gėlės tokios prieštaringos. Bet buvau per jaunas ir nemokėjau mylėti."



---

IX skyrius - mažasis princas iškeliauja iš savo planetos.

## IX dalis

---

Manau, kad ištrūkti jam padėjo keliaujantieji paukščiai. Prieš išvykdamas rytą jis savo planetoje viską gražiai sutvarkė. Atsidėjęs išvalė veikiančius ugnikalnius. Veikiančių ugnikalnių jis turėjo dvejetą. Ant jų buvo labai patogu rytais pasišildyti pusryčius. Jis turėjo ir vieną užgesusį ugnikalnį. Bet, anot jo, "atsarga gėdos nedaro!" Taigi išvalė ir užgesusį ugnikalnį. Jei ugnikalniai gerai išvalyti, jie dega sau pamažu, lygiai ir neišsiveržia. Išsiveržęs ugnikalnis pridaro tiek bėdų kaip ir užsidegęs dūmtraukis. Savo Žemėje mes, aišku, esame per maži, kad galėtume išvalyti ugnikalnius. Todėl kyla aibės nemalonumų.



Mažasis princas truputį nuliūdęs išrovė ir paskutinius dar užsilikusius baobabų daigus. Jis manė, kad niekada nebegrįšias. Bet visi šie įprastiniai darbai širyt jam atrodė nepaprastai malonūs. Ir, kai paskutinį kartą palaistė gėlę ir ruošėsi pridengti gaubtu, pajuto, kad jam norisi verkti.

- Lik sveika,- tarė jis gėlei.

Bet ji nieko neatsakė.

- Lik sveika,- pakartojo jis.

Gėlė nusikosėjo. Bet ne dėl slogos.

- Buvau kvaila,- tarė ji pagaliau.- Prašau man atleisti. Pasistenk būti laimingas.

Mažasis princas nustebo, neišgirdęs priekaištų. Jis stovėjo suglumęs, laikydamas rankose gaubtą. Šis ramus švelnumas jam buvo nesuprantamas.

- Na taip, aš tave myliu,- tarė jam gėlė. Tu nieko apie tai nežinojai, aš dėl to kalta. Tai nesvarbu. Bet ir tu buvai toks pat kvailas kaip ir aš. Pasistenk būti laimingas... Padėk į šalį gaubtą. Nenoriu aš jo...

- Bet juk vėjas...

- Aš ne taip jau sloguoju... Man bus gera nuo gaivaus nakties vėjo. Aš esu gėlė.

- Bet visokie gyvūnai...

- Nuo dviejų ar trijų vikšrų aš nepražūsiu, užtai pamatysiu peteliškes. Sako, jos tokios gražios. O šiaip kas gi mane lankys? Tu būsi toli. O dėl stambiųjų gyvūnų - nieko nebijau. Aš ir turiu nagus.

Ir ji naiviai parodė savo keturis dyglius. Paskui pridūrė:

- Ko tu taip delsi, tiesiog pikta! Juk nutarei išvykti. Tai ir keliauk.

Ji nenorėjo, kad jis ją matytų verkiant. Ji buvo tokia išdidi gėlė...

---

**X skyrius** - mažasis princas aplanko karaliaus planetą.

## **X dalis**

---

Mažasis princas atsidūrė asteroidų 325, 326, 327, 328, 329 ir 330 zonoje. Tagi jis ėmė juos visus lankyti, norėdamas rasti bent kokią pramogą ir ko nors pasimokyti.

Pirmajame asteroide gyveno karalius. Karalius, įsisiautęs į purpurą ir šermuonėlių mantiją, sėdėjo labai paprastame, tačiau didingame soste.

- Aha! Štai ir valdinys!- sušuko karalius, pamatęs mažąjį prinčą.

Ir mažasis princas paklausė pats save:

- Kaip jis gali mane pažinti, jeigu dar niekad nėra matęs!

Jis nežinojo, kad karaliams pasaulis - labai paprastas. Visi žmonės jiems - valdiniai.

- Prieik, kad tave geriau matyčiau,- tarė karalius, labai didžiudamasis, kad gali būti kieno nors karaliumi.

Mažasis princas apsidairė, kur atsisėsti, tačiau visą planetą buvo apskleidusi puiki šermuonėlių mantija. Taigi jis stovėjo stačias ir, kadangi buvo nuvargęs, ėmė žiovauti.

- Žiovauti karaliaus akivaizdoje yra priešinga etiketui,- tarė jam monarchas.- Draudžiu tau tai daryti.

- Kad negaliu susilaikyti,- atsakė visai sumišęs mažasis princas.- Ilgai keliavau ir nemiegojau.

- Tada,- pasakė karalius,- įsakau tau žiovauti. Jau daug metų nemačiau nė vieno žiovaujant. Žiovulys man yra retenybė. Nagi pažiovauk vėl. Įsakau tau.

- Kad aš nedirštu... Daugiau neišeina...- tarė mažasis princas visas nuraudęs.

- Hm! Hm!- atsiliepė karalius.- Tada tau įsakau tarpais žiovauti ir tarpais...

Jis ėmė truputi murmuliuoti ir atrodė išsirdęs.

Mat karaliui buvo svarbiausia, kad būtų gerbiamas jo autoritetas. Jis nekenė nepaklusnumo. Tai buvo absoliutinis monarchas. Bet kadangi jis buvo labai geras, tai įsakymus duodavo protingus.

"Jei aš įsakyčiau,- mėgdavo aiškinti jis,- jei aš įsakyčiau generolui pavirsti jūros paukščiu ir jei generolas manęs nepaklausytų, tai kaltas būtų ne generolas. Kaltas būčiau aš."

- Ar galima atsisėsti?,- nedrąsiai paklausė mažasis princas.

- Įsakau tau atsisėsti,- atsakė karalius, didingai patraukdamas vieną savo šermuonėlių mantijos skverną.





Tačiau mažasis princas stebėjosi. Planeta buvo mažytė. Kam čia karalius viešpatavo.

- Jūsų didenybe,- tarė jis jam,- atsiprašau, kad paklausiu...
- Įsakau tau mane paklausti,- greit ištarė karalius.
- Jūsų didenybe... kam jūs viešpataujate?
- Visam kam,- didingai paprastai atsakė karalius.
- Visam kam?

Karalius santūriai mostu parodė į savo planetą, į kitas planetas ir žvaigždes.

- Visam tam?- paklausė mažasis princas.
- Visam tam...- atsakė karalius.

Nes tai buvo ne tik absoliutinis monarchas, bet tai buvo pasaulinis monarchas.

- Ir žvaigždės jūsų klauso?
- Žinoma,- tarė karalius.- Jos tučtuojau paklūsta. Aš neapkenčiu nedrausmingumo.

Mažasis princas susižavėjo tokia didele valdžia. Jeigu ją būtų turėjęs pats, tai būtų galėjęs matyti ne keturiasdešimt keturis, o septyniasdešimt du ar net šimtą saulėlydžių tą pačią dieną, visai nepaslinkdamas kėdės!

Ir, kadangi jam buvo truputį liūdna, prisiminus paliktą mažutę savo planetą, jis įsidrąsino ir paprašė karalių:

- Aš norėčiau pamatyti saulėlydį... Būkite toks malonus, įsakykite saulei nusileisti...  
- Jei aš įsakyčiau generolui, kad jis skraidytų kaip drugelis nuo vienos gėlės prie kitos arba kad parašytų tragediją, arba kad pavirstų jūros paukščiu, ir, jei generolas neįvykdytų mano įsakymo, katras iš mudviejų būtume kaltas - jis ar aš?  
- Jūs,- tvirtai pasakė mažasis princas.  
- Tiesa. Iš kiekvieno padaro reikia reikalauti tai, ką jis gali duoti,- kalbėjo toliau karalius.- Autoritetas remiasi visų pirma protu. Jei tu savo tautai įsakysi pulti į jūrą, ji sukels revoliuciją. Aš turiu teisę reikalauti paklusnumo todėl, kad mano įsakymai yra protingi.  
- Na, o saulėlydis?- prisiminė mažasis princas, kuris niekad neužmiršdavo, ko klausęs.  
- Saulėlydis tau bus. Aš jo pareikalausiu. Tačiau išmanydamas valdymo reikalus, luktelėsiu, kol susidarys palankios aplinkybės.  
- O kada tai bus?- pasiteiravo mažasis princas.  
- Hm! Hm!- atsakė karalius, sklaidydamas storą kalendorių.- Hm! Hm! Tai bus... tai bus šįvakar, septintą valandą keturiasdešimt minučių! Ir pamatysi, kaip gerai klausoma mano įsakymų.

Mažasis princas nusižiovavo. Jam buvo gaila, kad praleido saulėlydį savo planetoje. Be to, pasidarė truputi nuobodu.

- Nėra čia man daugiau ką veikti,- tarė jis karaliui.- Keliauju toliau.  
- Niekur nekeliauk,- tarė jam karalius, kuris taip didžiavosi, kad turi valdinį.- Niekur nekeliauk, aš tave paskirsiu ministru.

- Ko ministru?  
- Ė... teisingumo!  
- Kad čia nėra ko teisti!  
- O ką gali žinoti,- atsakė karalius.- Aš dar neapkeliavau savo karalystės. Esu labai senas, neturiu kur laikyti karietos, o eiti pėsčiam man didelis vargas.  
- O! Jau mačiau,- tarė mažasis princas, kuris pasilenkęs pasižiūrėjo į kitą planetos pusę.- Tenai irgi nieko nėra...  
- Tada galėsi teisti pats save,- atsakė jam karalius.- Tai užvis sunkiausia. Teisti pačiam save - kur kas sunkiau negu teisti kitą. Jei sugebėsi gerai save teisti, tas rodys, kad esi tikras išminčius.  
- Aš,- atsakė mažasis princas,- galiu save teisti bet kur. Man nėra reikalo gyventi čia.  
- Hm! Hm!- tarė karalius.- Rodos, kažkur mano planetoje yra sena žiurkė. Naktį girdžiu ją krebždant. Galėsi teisti tą seną žiurkę. Retkarčiais galėsi nuteisti ją mirti. Taigi jos gyvybė priklausys nuo tavo teisingumo. Tačiau kiekvieną kartą jos pasigailėsi, nes ją reikia laikyti gyvą. Ji tik viena tėra.  
- Aš,- atsakė mažasis princas,- nemėgstu smerkti myriop ir, man rodos, verčiau keliausiu.  
- Ne,- tarė karalius.

Mažasis princas, jau pasiruošęs kelionei, nenorėjo širdyti senojo monarcho.

- Jeigu jūsų didenybė norėtųmėte, kad aš tikrai paklusčiau, galėtumėte man duoti protingą įsakymą. Galėtumėte, pavyzdžiui, įsakyti, kad išvykčiau šią pat akimirką. Man rodos, aplinkybės palankios...

Kadangi karalius nieko nesakė, mažasis princas dar kiek padvejojo, paskui atsidusęs leidosi šalin.

- Skiriu tave ambasadoriumi,- greit sušuko tada karalius.

Jis atrodė kupinas orumo.

- Suaugę žmonės labai keisti,- tarė sau keliaudamas mažasis princas.

---

**XI skyrius** - mažasis princas aplanko tuščiagarbio planetą.

## **XI skyrius**

---

Antroje planetoje gyveno tuščiagarbis.

- Aha! Aha! Štai beatsilankęs garbintojas!- sušuko tuščiagarbis, vos tik pamatęs mažąjį prinčą.

Mat tuščiagarbiams kiti žmonės yra jų garbintojai.



- Laba diena,- tarė mažasis princas.- Kokia keista jūsų skrybėlė.
- Ji gera sveikinti,- atsakė jam tuščiagarbis.- Sveikinti, kai man keliamos ovacijos. Deja, čia niekada niekas neužklysta.
- Šit kaip?- tarė mažasis princas, nieko nesupratęs.
- Paplok rankomis,- patarė tuščiagarbis.

Mažasis princas paplojo rankomis. Tuščiagarbis kukliai pasisveikino, kilstelėdamas skrybėlę.

"Čia dar įdomiau negu pas karalių",- tarė sau mažasis princas. Ir jis vėl ėmė ploti rankomis. Tuščiagarbis vėl pasisveikino, kilstelėdamas skrybėlę.

Po penkių minučių mažasis princas jautėsi pavargęs nuo šio vienodo žaidimo.

- O ką reikia daryti,- paklausė jis,- kad skrybėlė nukristų?

Bet tuščiagarbis neišgirdo jo klausimo. Tuščiagarbiai visada girdi tik pagyrimus.

- Ar tu iš tikrųjų mane labai garbini?- paklausė jis mažąjį princa.
- O ką reiškia garbinti?

- Garbinti reiškia pripažinti, kad aš esu gražiausias, geriausiai apsirengęs, turtingiausias ir protingiausias žmogus visoje planetoje.
- Bet juk tu esi vienas savo planetoje!
- Būk toks malonus - garbink mane vis tiek.
- Garbinu tave,- tarė mažasis princas, truputį gūžtelėjęs pečiais.- Bet kas tau iš to?

Ir mažasis princas nuėjo sau.

- Tie suaugę žmonės tikrai nei šiokie, nei tokie,- tarė jis pats sau, vėl leisdamasis į kelionę.

---

**XII skyrius** - mažasis princas aplanko girtuoklio planetą.

## **XII skyrius**

---

Kitoje planetoje gyveno girtuoklis. Apsilankymas pas jį buvo labai trumpas, tačiau mažąjį prinčą baisiai sujaudino.

- Ką tu čia veiki?- tarė jis girtuokliui, kurį rado tylomis kiūtanti prie daugybės tuščių ir pilnų butelių.
- Geriu,- atsakė girtuoklis niūriai.
- Kodėl tu geri?- paklausė mažasis princas.
- Kad užmirščiau,- atsakė girtuoklis.
- Kad užmirštum ką?- pasiteiravo mažasis princas, kuriam jis jau kėlė pasigailėjimą.



- Kad užmirščiau, jog man gėda,- prisipažino girtuoklis, nuleisdamas galvą.
- Gėda ko?- kamantinėjo jį mažasis princas, kurį ėmė noras jam padėti.
- Gėda gerti!- užbaigė girtuoklis ir daugiau nieko nebesakė.

Mažasis princas suglumęs nuėjo toliau.

- Suaugę žmonės iš tikrųjų labai keisti,- kalbėjo jis pats sau, leisdamasis vėl į kelionę.

---

**XIII skyrius** - mažasis princas aplanko biznierių.

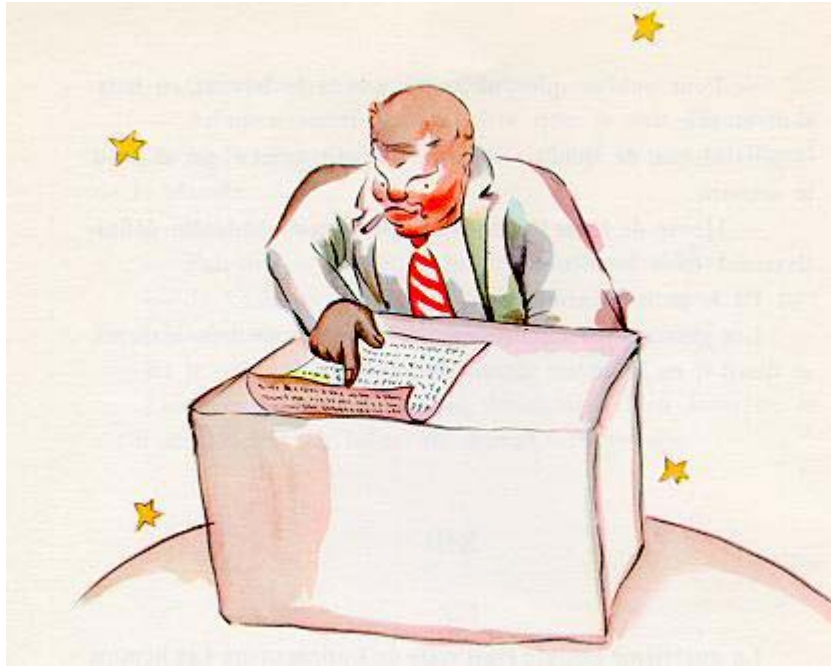
## **XIII skyrius**

---

Ketvirtoji planeta priklausė biznieriui. Šis žmogus taip neturėjo laiko, kad, atvykus mažajam princui, net galvos nepakėlė.

- Laba diena,- tarė jam šis.- Jūsų cigaretė užgeso.
- Trys ir du - penki. Penki ir septyni - dvylika. Dvylika ir trys - penkiolika. Labas! Penkiolika ir septyni - dvidešimt du. Dvidešimt du ir šeši - dvidešimt aštuoni. Neturiu kada jos uždegti. Dvidešimt šeši ir penki - trisdešimt vienas! Fu! Taigi iš viso - penki šimtai vienas milijonas šeši šimtai dvidešimt du tūkstančiai septyni šimtai trisdešimt vienas.

- Ko penki šimtai milijonų?
- A? Tai tu dar čia? Penki šimtai vienas milijonas... jau nebežinau ko... Tiek turiu darbo!
- Aš - rimtas žmogus, niekais neužsiimu! Du ir penki - septyni...



- Ko penki šimtai vienas milijonas?- pakartojo mažasis princas, kuris niekad savo gyvenime neužmiršdavo, ko klausęs.

Biznierių pakėlė galvą.

- Per penkiasdešimt ketverius metus, kai gyvenu šioje planetoje, buvau sutrukdytas tik tris kartus. Pirmą kartą, prieš dvidešimt penkerius metus,- karkvabalio, patekusio čia dievai žino iš kur. Jis kėlė baisiausią triukšmą, ir aš padariau keturias sudėties klaidas. Antrą kartą - tai buvo prieš vienuolika metų - man sutrukdė reumato priepuolis. Aš per mažai judu. Neturiu laiko vaikiotis. Esu rimtas žmogus. Trečią kartą... štai dabar. Taigi, sakiau, penki šimtai vienas milijonas...

- Ko milijonas?

Biznierių suprato, kad tikėtis ramybės - bergždžia.

- Milijonas tų smulkių daiktelių, kurie kartais matyti danguje.
- Musių?
- Ne, kur tau, smulkių daiktelių, kurie žiba.
- Bičių.
- Ne, kur tau. Smulkių, kaip sidabras spindinčių daiktelių, į kuriuos žiūrėdami svajoja dykaduoniai. Bet aš - rimtas žmogus. Aš neturiu kada svajoti.
- A! Žvaigždės.
- Taip, teisingai. Žvaigždės.

- Ir ką tu darai su tais penkiais šimtais milijonų žvaigždžių?
- Penki šimtai vienas milijonas šeši šimtai dvidešimt du tūkstančiai septyni šimtai trisdešimt viena. Aš - rimtas žmogus, mėgstu tikslumą.
- Ir ką tu darai su tomis žvaigždėmis?
- Ką aš su jomis darau?
- Taip?
- Nieko. Aš jas turiu.
- Tu turi žvaigždes?
- Taip.
- Bet kad aš jau mačiau karalių, kuris...
- Karaliai neturi. Jie tik kam nors "viešpatauja". Tai didelis skirtumas.
- O kas tau iš to, kad tu turi žvaigždes?
- O tas, kad esu turtingas.
- O kas iš to, kad esi turtingas?
- O tas, kad galiu nupirkti kitų žvaigždžių, jeigu jų kas nors randa.

"Šitas,- tarė sau mažasis princas,- galvoja beveik kaip anas girtuoklis."

Tačiau jis pateikė dar klausimų:

- Kaip galima turėti žvaigždes?
- O kieno jos yra?- irzliai paklausė biznieriūs.
- Aš nežinau. Niekieno.
- Tada jos mano, nes man pirmam tai atėjo į galvą.
- Ir to užtenka?
- Aiškus daiktas. Jei tu randi deimantą, kuris niekam nepriklauso, jis yra tavo. Jei randi salą, kuri niekam nepriklauso, ji yra tavo. Jei tau pirmam kyla kokio gera mintis, tu ją užpatentuoji, ji yra tavo. O aš turiu žvaigždes todėl, kad niekam ligi manęs nebuvo atėję į galvą jas turėti.
- Čia tai tiesa,- tarė mažasis princas.- O ką tu su jomis darai?
- Aš jas valdau. Aš jas suskaičiuoju ir perskaičiuoju. Tai sunkus darbas. Bet aš - rimtas žmogus.

Mažasis princas dar nebuvo patenkintas.

- Jei aš turiu šaliką, galiu jį užsidėti ant kaklo ir su juo vaikščioti. Jei turiu gėlę, galiu savo gėlę nuskinti ir nusinešti. O tu juk negali nusinešti žvaigždžių!
- Ne, bet aš galiu jas padėti į banką.
- Ką tai reiškia?
- Tai reiškia, kad užrašau ant popierėlio savo žvaigždžių skaičių. O paskui įdedu tą popierėlį į stalčių ir užrakinu.
- Ir viskas?
- To užtenka!

"Įdomu,- pagalvojo mažasis princas.- Tai gana poetiška. Bet nelabai rimta."



Mažasis princas rimtus dalykus vaizdavosi kitaip negu suaugę žmonės.

- Aš,- pasakė jis,- turiu gėlę, kurią kasdien laistau. Turiu tris ugnikalnius, kuriuos kas savaitė išvalau. Valau net tuos, kurie užgesę. Juk atsarga gėdos nedaro. Taigi naudinga ir mano ugnikalniams, naudinga ir mano gėlei, kad aš juos turiu. Bet iš tavęs žvaigždėms nėra jokios naudos...

Biznierius išsižiojo, bet nesumetė, ką atsakyti, ir mažasis princas nuėjo savo keliu.

- Suaugę žmonės tikrai kažkokie ypatingi,- tarė jis sau, toliau keliaudamas.

---

**XIV skyrius** - mažasis princas aplanko žibintininką.

## XIV skyrius

---

Penktoji planeta buvo labai įdomi. Ji iš visų mažiausia. Joje išsitenka tik gatvės žibintas ir jo uždegėjas - žibintininkas. Mažasis princas negalėjo suprasti, kam reikalingas gatvės žibintas ir žibintininkas kažkur dangaus skliaute, planetoje, kurioje nebuvo nei namų, nei gyventojų. Tačiau jis tarė pats sau:

- Tas žmogus gal ir tikrai išdarinėja nesąmones. Bet jo nesąmonės - ne didesnės negu karaliaus, tuščiagarbio, biznieriaus ir girtuoklio. Jo darbe bent yra šiočia tokia prasmė. Kai jis uždega žibintą, atrodo, gimsta dar viena žvaigždėlė ar gėlė. Kai užgesina žibintą - užmigdo žvaigždę ar gėlę. Toks darbas labai gražus. Tai iš tikrųjų naudinga, nes gražu.



Atsidūręs planetoje, jis pagarbiai pasveikino žibintininką.

- Laba diena. Kodėl tu dabar užgesinai tą gatvės žibintą?
- Taip nustatyta,- atsakė žibintininkas.- Labas rytas.
- Kas nustatyta?
- Užgesinti gatvės žibintą. Labas vakaras.

Ir jis vėl uždegė žibintą.

- O kodėl tu jį dabar uždegei?
- Taip nustatyta.
- Nieko nesuprantu,- tarė mažasis princas.
- Nėra čia ko nesuprasti,- tarė žibintininkas.- Kas nustatyta, tas nustatyta.- Labas rytas.

Ir jis užgesino gatvės žibintą.

Paskui raudona languota nosine nusišluostė kaktą.

- Mano darbas - tiesiog baisus. Kadaisė jis buvo dar nieko. Rytą užgesindavau ir vakare uždegdavau. Likusią dienos dalį galėdavau ilsėtis, o likusią nakties dalį - miegoti...
- O paskui nuostatai pasikeitė?
- Nuostatai nepasikeitė,- tarė žibintininkas.- Čia ir yra visa velniava! Planeta ėmė suktis kas metai vis greičiau, o nuostatai nepasikeitė!
- Na ir?..- tarė mažasis princas.
- Na ir dabar, kai ji apsisuka vieną kartą per minutę, man nėra nė sekundės poilsio. Uždegu ir užgesinu kartą per minutę!
- Tai juokinga! Dienos tavo šalyje trunka vieną minutę!
- Visai nejuokinga,- tarė žibintininkas.- Štai jau visas mėnuo, kai mudu kalbamės.
- Visas mėnuo?
- Taip. Trisdešimt minučių. Trisdešimt dienų! Labas vakaras.

Ir jis vėl uždegė savo žibintą.

Mažasis princas žiūrėjo į jį, ir jam patiko tas žibintininkas, taip tiksliai laiką nuostatų. Jis prisiminė, kaip kadaisė pats ieškodavo saulėlydžio, patraukdamas kėdę. Jis panorė padėti savo draugui.

- Klausyk... aš žinau, kaip tu gali pailsėti, kada norėsi...
- Aš visada noriu,- tarė žibintininkas.

Mat žmogus gali būti ir labai tikslus, ir kartu - tinginys.

Mažasis princas kalbėjo toliau:

- Tavo planeta tokia mažutė, kad tu gali, tris žingsnius žengęs, ją visą apeiti. Reikia tik eiti ne per greitai, kad vis liktum saulėje. Taigi, kai užsimanysi pailsėti, pradėk eiti... ir

diena truks tiek, kiek tu norėsi.

- Menka man iš to nauda,- tarė žibintininkas.- Labiausiai gyvenime man patinka miegoti.

- Tai nieko neišeina,- tarė mažasis princas.

- Tai nieko neišeina,- tarė žibintininkas.- Labas rytas.

Ir jis užgesino žibintą.

"Šitą,- tarė sau mažasis princas, keliaudamas toliau,- šitą visi kiti nieku laikytų: ir karalius, ir tuščiagarbis, ir girtuoklis, ir biznieriūs. O jis tik vienas man neatrodo juokingas, gal todėl, kad rūpinasi kuo kitu, o ne pačiu savimi."

Jis apgailestaudamas atsiduso ir pridūrė pats sau: "Šitas - vienintelis, su kuriuo būčiau galėjęs susidraugauti. Bet jo planeta - tikrai per maža. Dviem nėra vietos..."

Mažasis princas nedrįso prisipažinti, jo su šia palaiminga planeta jam buvo gaila skirtis daugiausia dėl to, kad per parą joje būdavo tūkstantis keturi šimtai keturiasdešimt saulėlydžių!

---

**XV skyrius** - mažasis princas aplanko geografa.

## **XV skyrius**

---

Šeštoji planeta buvo dešimt kartų didesnė. Joje gyveno vienas senas ponas, kuris rašė didžiules knygas.

- Še tau! Tyrinėtojas!- sušuko jis, pamatęs mažąjį prinčą.

Mažasis princas atsisėdo ant stalo, norėdamas truputį atsipūsti. Juk jis buvo jau tiek keliavęs!

- Iš kur atvyksti?- tarė jam senasis ponas.

- Kas ta didelė knyga?- paklausė mažasis princas.- Ką jūs čia veikiate?

- Aš esu geografas,- atsakė senasis ponas.

- Kas yra geografas?

- Tai mokslininkas, kuris žino, kur yra jūros, upės, miestai, kalnai ir dykumos.

- Tai labai įdomu,- tarė mažasis princas.- Štai kur pagaliau tikras darbas!- Ir jis pasidairė po geografo planetą. Dar niekad nebuvo matęs tokios didingos planetos.



- Labai graži ta jūsų planeta. Ar joje yra vandenynų?
- Negaliu žinoti,- tarė geografas.
- A! (Mažasis princas nusivylė.) O kalnų?
- Negaliu žinoti,- tarė geografas.
- O miestų, upių, dykumų?
- Irgi negaliu žinoti,- tarė geografas.
- Bet juk jūs geografas.
- Taip, tiesa,- tarė geografas,- bet aš ne tyrinėtojas. Tyrinėtojų visai neturiu. Juk neis pats geografas skaičiuoti miestų, upių, kalnų, jūrų, vandenynų ir dykumų. Geografas - pernelyg orus asmuo, kad visur vaikštinėtų. Jis neišeina iš savo kabineto. Bet jame priiminėja tyrinėtojus. Išklausinėja juos ir užrašo jų atsiminimus. Ir, jei kurio nors atsiminimai jam atrodo įdomūs, geografas paveda surinkti žinias apie tyrinėtojo dorumą.
- O kodėl?
- Todėl, kad jei tyrinėtojas būtų melagis, jis sukeltų geografijos knygoje tikras katastrofas. Taip pat ir tyrinėtojas, kuris daug gertų.
- O kodėl?- tarė mažasis princas.
- Todėl, kad girtiems visi daiktai atrodo dvigubi. Taigi geografas pažymėtų, kad yra du kalnai, kur tėra vienas.
- Aš žinau žmogų,- tarė mažasis princas,- kuris būtų blogas tyrinėtojas.
- Gali būti. Taigi, jei tyrinėtojo dora pasirodo esanti gera, surenkamos žinios apie jo atradimą.
- Kas nors nuvyksta jo pažiūrėti?
- Ne. Tai būtų per daug keblu. Bet iš tyrinėtojo pareikalaujama, kad pateiktų įrodymus. Jei jis, pavyzdžiui, atranda didelį kalną, reikalaujama, kad pristatytų iš jo didelių akmenų.

Geografas staiga susijaudino.

- Bet atvykęs iš toli! Tu - tyrinėtojas! Aprašysi man savo planetą.

Ir geografas, atsiskleidęs užrašų knygą, pasidrožė pieštuką. Tyrinėtojų pasakojimai iš pradžių užrašomi pieštuku. Rašalu jie įrašomi tada, kai tyrinėtojas pateikia įrodymus.

- Na?- Tarė geografas.
- O mano planetoje,- tarė mažasis princas,- nelabai įdomu, viskas labai maža. Turiu tris ugnikalnius. Du veikiančius ugnikalnius ir vieną užgesusį. Bet atsarga gėdos nedaro.
- Atsarga gėdos nedaro,- patvirtino geografas.
- Turiu dar ir gėlę.
- Gėlių neužrašinėjame,- tarė geografas.
- O kodėl? Jos - visų gražiausios!
- Todėl, kad gėlės - trumpalaikės.
- Ką reiškia "trumpalaikės"?
- Geografijos knygos,- tarė geografas,- yra vertingiausios iš visų knygų. Jos niekada nepasensta. Labai reta, kad kalnas pakeistų savo buvimo vietą. Labai reta, kad vandenynas liktų be vandens. Mes aprašome amžinus dalykus...
- Bet juk užgesę ugnikalniai gali vėl pradėti veikti,- pertraukė mažasis princas.- Ką reiškia "trumpalaikės"?
- Ar ugnikalniai užgesę, ar vėl pradėję veikti, mums tai vis tiek,- tarė geografas.- Mums svarbu kalnas. Jis nekeičia savo vietos.
- O ką reiškia "trumpalaikės"?- vėl paklausė mažasis princas, kuris niekad savo gyvenime neužmiršdavo, ko klausęs.
- Tai reiškia: "kuriam skirta netrukus pranykti".
- Mano gėlei skirta netrukus pranykti?
- Žinoma.

"Mano gėlė yra trumpalaikė,- tarė sau mažasis princas,- ir ji turi tik keturis dyglius apsiginti nuo pasaulio! O aš ją palikau namie vienui vieną!"

Pirmą kartą jį apėmė gailesys. Bet jis susivaldė.

- Ką jūs man patariate aplankyti?- paklausė jis.
- Planetą Žemę,- atsakė geografas.- Ji turi gerą vardą...

Ir mažasis princas nuėjo, galvodamas apie savo gėlę.

---

**XVI skyrius** - pasakotojas kalba apie Žemės žibintininkus.

## **XVI skyrius**

---

Tad septintoji planeta buvo Žemė.

Žemė - ne bet kokia planeta! Joje yra šimtas vienuolika karalių (įskaitant, žinoma, ir negrų karaliukus), septyni tūkstančiai geografų, devyni šimtai tūkstančių biznierių,

septyni su puse milijono girtuoklių, trys šimtai vienuolika milijonų tuščiagarbių - maždaug apie du milijardus suaugusių žmonių. Kad galėtume įsivaizduoti, kokio didumo yra žemė, pasakysiu, jog, prieš išrandant elektrą, jos visuose šešiuose žemynuose reikėjo laikyti ištisą armiją žibintininkų - keturis šimtus šešiasdešimt du tūkstančius penkis šimtus vienuolika.

Žiūrint kiek toliau, įspūdis susidarydavo nepaprastas. Tos armijos judesiai buvo taip tiksliai suderinti kaip operos ir baletu. Iš pradžių būdavo eilė Naujosios Zelandijos ir Australijos žibintininkams. Uždegę žibintus, jie nueidavo miegoti. Tada ateidavo eilė Kinijos ir Sibiro žibintininkams. Po to jie irgi pasitraukdavo į užkulius. Ateidavo Rusijos ir Indijos žibintininkų eilė. Paskui - Afrikos ir Europos. Paskui - Pietų Amerikos. Paskui - Šiaurės Amerikos. Ir niekad jie nesumaišydavo eilės, kuria kam reikėdavo įžengti į sceną. Įspūdis būdavo nepaprastas.

Tik vienintelis Šiaurės ašigalio žibintininkas ir jo draugas, vienintelis Pietų ašigalio žibintininkas, gyveno sau dyki ir be rūpesčių: jie dirbdavo dusek per metus.

---

**XVII skyrius** - mažasis princas susipažįsta su gyvate.

## **XVII skyrius**

---

Kai nori būti sąmojingas, kartais šiek tiek ir pameluoji. Kalbėdamas apie žibintininkus, pasakiau ne visą tiesą. Yra pavojaus, kad tie, kurie mūsų planetos nepažįsta, gali ją įsivaizduoti klaidingai. Žmonės užima Žemėje labai mažai vietos. Jei du milijardai Žemės gyventojų sustotų stati ir šiek tiek susispaustų, kaip mitinge, jie lengvai sutilptų dvidešimties mylių ilgio ir dvidešimties mylių pločio aikštėje. Žmoniją galima būtų sugrūsti į menkiausią Ramiojo vandenyno salelę.

Suaugę žmonės šiais jūsų žodžiais, žinoma, nepatikės. Jie vaizduojasi, kad užima daug vietos. Jų akimis žiūrint, jie - dideli, nelyginant baobabai. Todėl patarkite jiems paskaičiuoti. Jie garbina skaitmenis: jiems tai patiks. Tačiau patys galite negaišti su tuo uždaviniu. Jums to nereikia. Jūs pasitikite manimi.

Tagi mažasis princas atsidūrė Žemėje ir labai nustebo, nematydamas nė vieno žmogaus. Jis jau ėmė baimintis, kad gal bus patekęs ne į tą planetą, bet smėlyje sujudėjo kažkoks mėnulio spalvos žiedas.



- Laba naktis,- tarė mažasis princas.
- Laba naktis,- tarė gyvatė.
- Ant kokios planetos aš nukritau?- paklausė mažasis princas.
- Ant Žemės, į Afriką,- atsakė gyvatė.
- A!.. Tai Žemėje, matyt, nėra nė vieno žmogaus?
- Čia dykuma. Dykumose nėra žmonių. Žemė didelė,- tarė gyvatė.

Mažasis princas atsisėdo ant akmens ir pakėlė akis į dangų.

- Žvaigždės čia šviečia turbūt todėl,- tarė jis,- kad kiekvienas galėtų kada nors susirasti savo žvaigždę. Ana kur, žiūrėk, mano planeta. Ji lygiai ties mūsų galvomis... Bet kaip ji toli!
- Ji graži,- tarė gyvatė.- Ko tu čia atkeliavai?
- Aš nesutariu su viena gėle,- atsakė mažasis princas.
- A!- tarė gyvatė.

Ir jiedu nutilo.

- O kur žmonės?- pasiteiravo pagaliau mažasis princas.- Šioje dykumoje jautiesi truputį vienišas...
- Tarp žmonių irgi jautiesi vienišas,- tarė gyvatė.

Mažasis princas ilgai į ją žiūrėjo.

- Koks tu keistas gyvūnas,- tarė jis pagaliau.- Plonutis kaip pirštas...
- Bet aš galingesnė už karaliaus pirštą,- tarė gyvatė.

Mažasis princas nusišypsojo:

- Ne per daug tu galinga... neturi nė kojų... negali keliauti...
- Aš galiu tave nugabenti toliau negu laivas,- tarė gyvatė. Ji apsvyniojo lyg aukso apyrankė mažajam princui apie kulkšnį.
- Tą, kurį paliečiu, gražinu į žemę, iš kurios jis kilęs,- kalbėjo ji toliau.- Bet tu esi tyras ir atvykai iš žvaigždės...

Mažasis princas nieko neatsakė.

- Gaila man tavęs, tokio silpno, šioje granito Žemėje. Galėsiu tau padėti kada nors, kai imsi per daug ilgėtis savo planetos. Ar galiu...
- O, aš puikiai suprantau,- tarė mažasis princas.- Bet kodėl tu visada kalbi mįslėmis?
- Aš jas visas išsprendžiu,- atsakė gyvatė.

Ir jiedu nutilo.

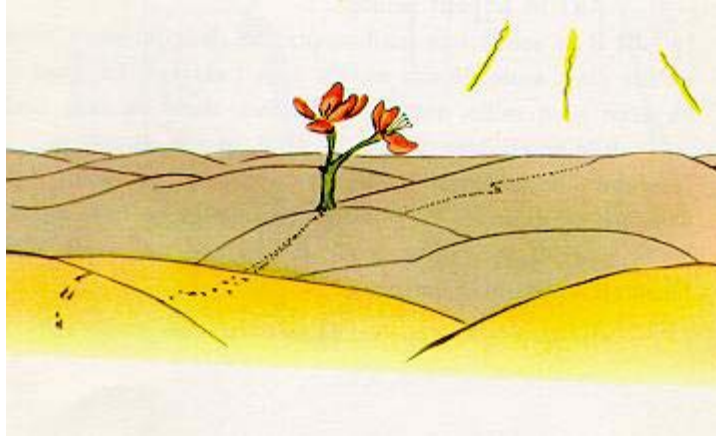
---

XVIII skyrius - mažasis princas eina ieškoti žmonių ir susitinka gėlę.

## XVIII skyrius

---





Mažasis princas perėjo dykumą ir aptiko tik vieną gėlę. Gėlę su trimis vainiklapiais, visai menkutę gėlelę...

- Laba diena,- tarė princas.
- Laba diena,- tarė gėlė.
- Kur žmonės?- mandagiai pasiteiravo mažasis princas.

Gėlė buvo kažkada mačiusi pražygiuojant vilkstinę.

- Žmonės? Rodos, jų yra kokie šeši ar septyni. Mačiau juos prieš keletą metų. Bet nežinia, kur juos būtų galima rasti. Juos blaško vėjas. Jie neturi šaknų, todėl jiems baisiai negerai.

- Lik sveika,- tarė mažasis princas.
- Lik sveikas,- atsakė gėlė.

---

**XIX skyrius** - mažasis princas užlipa į aukštą kalną.

## **XIX skyrius**

---

Mažasis princas įkopė į aukštą kalną. Vieninteliai kalnai, kuriuos jis žinojo, buvo trys ugnikalniai, tesiekę jam iki kelių. O užgesęs ugnikalnis jam atstojo taburetę. "Nuo šitokio aukšto kalno,- tarė jis sau dabar,- vienu žvilgsniu pamatysiu visą planetą ir visus žmones..." Bet jis matė tik smailas kaip adatos uolų viršūnes.



- Laba diena,- tarė jis dėl visa ko.
- Laba diena... laba diena... laba diena...- atsiliepė aidas.
- Kas jūs tokie?- paklausė mažasis princas.
- Kas jūs tokie... kad jūs tokie... kas jūs tokie...- atsiliepė aidas.
- Būkite mano draugai, aš esu vienas,- tarė jis.
- Aš esu vienas... aš esu vienas... aš esu vienas,- atsiliepė aidas.

"Kokia juokinga planeta!"- pagalvojo jis.- Visa išdžiūvusi, visur smaila, visa druskėta. O žmonėms trūksta vaizduotės. Jie kartoja, ką jiems pasakei... Mano planetoje buvo gėlė; ji visada prabildavo pirmutinė..."

---

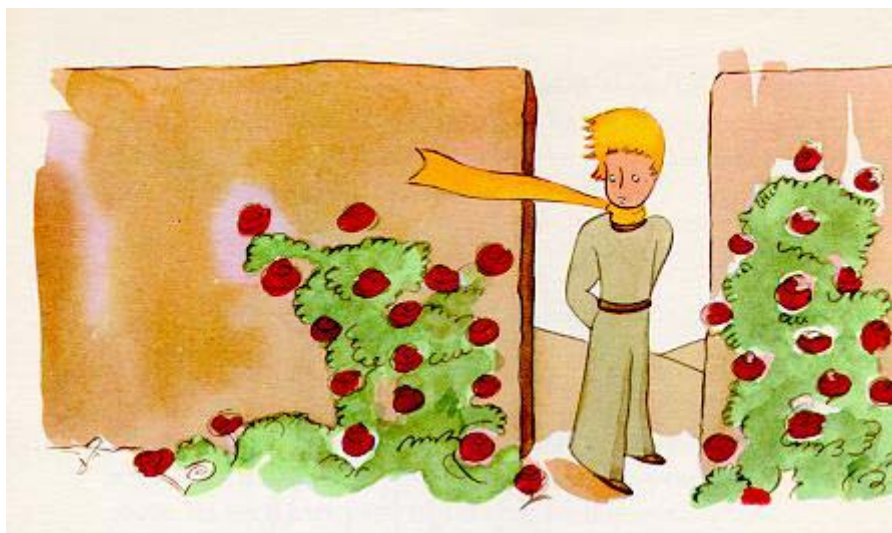
**XX skyrius** - mažasis princas randa rožių sodą.

## **XX skyrius**

---

Tačiau išėjo taip, kad mažasis princas, ilgai žygiavęs per smėlį, uolas ir sniegą, pagaliau atrado kelią. O visi keliai veda pas žmones.

- Laba diena,- tarė jis.



Prieš jį buvo daržas, pilnas žydinčių rožių.

- Laba diena,- tarė rožės.

Mažasis princas pasižiūrėjo į jas. Jos visos buvo panašios į jo gėlę.

- Kas jūs esate?- paklausė jis suglumęs.

- Mes rožės,- atsakė rožės.

- A!- ištarė mažasis princas...

Ir jis pasijuto didžiai nelaimingas. Jo gėlė jam pasakojo, kad esanti viena tokia visame pasaulyje. O štai jų yra penketas tūkstančių, visiškai tokių pat, viename darže!

"Ji labai iširstų,- tarė jis sau, jei gautų tai pamatyti... Baisiau kosėtų ir apsimestų visai mirštant, kad neapsijuoktų prieš mane. O aš turėčiau dėtis ją slaugas, nes, norėdama ir mane nužeminti, ji iš tikrųjų mirtų..."

Paskui jis vėl tarė sau: "Maniau, kad esu toks turtingas - turiu vienintelę gėlę, o aš beturįs tik paprastą rožę. Su ja ir tais savo trimis ugnikalniais, kurių vienas galbūt jau amžinai užgesęs, esu ne kažin koks princas..." Ir, atsigulęs į žolę, jis apsiverkė.



*Ir, atsigulęs į žolę, jis apsiverkė.*

---

**XXI skyrius** - mažasis princas susibičiuliuoja su lapė.

## **XXI skyrius**

---

Tada pasirodė lapė.

- Laba diena,- tarė lapė.
- Laba diena,- mandagiai atsiliepė mažasis princas, bet atsisukęs nieko nepastebėjo.
- Aš čia,- pasigirdo balsas,- po obelimi...
- Kas tu tokia?- paklausė mažasis princas.- Tu labai daili...
- Aš esu lapė,- tarė lapė.
- Eik šen, pažaisime,- pasiūlė mažasis princas.- Man labai liūdna...
- Aš negaliu su tavim žaisti,- tarė lapė.- Aš neprijaukinta.
- A, atsiprašau,- tarė mažasis princas.

Bet pagalvojęs pridūrė:

- O kas yra "prijaukinti"?
- Tu ne iš čia,- tarė lapė.- Ko tu ieškai?
- Aš ieškau žmonių,- tarė mažasis princas.- Kas yra "prijaukinti"?
- Žmonės,- tarė lapė,- turi šautuvus ir medžioja. Tai gerokai varžo! Be to, jie laiko vištas. Jomis jie ir tesirūpina. Tu ieškai vištų?
- Ne, tarė mažasis princas.- Aš ieškau draugų. Kas yra "prijaukinti"?
- Tai jau seniai užmiršta sąvoka,- tarė lapė.- Tai reiškia "užmegzti ryšius..."
- Užmegzti ryšius?

- Žinoma,- tarė lapė.- Tu man dar esi berniukas, panašus į šimtą tūkstančių kitų berniukų. Ir tu man nereikalingas. Ir aš tau nereikalinga. Aš tau esu lapė, panaši į šimtą tūkstančių lapių. Bet jei tu mane prisijaukinsi, mudu būsime vienas kitam reikalingi. Tu man tada būsi vienintelis pasaulyje. Aš tau būsiu vienintelė pasaulyje.

- Pradedu suprasti,- tarė mažasis princas.- Yra viena tokia gėlė... Man rodos, kad ji mane prisijaukino...



- Galbūt,- tarė lapė.- Žemėje būna visokiausių dalykų...

- O, tai visai ne Žemėje,- tarė mažasis princas.

Lapė atrodė labai susidomėjusi.

- Kitoje planetoje?

- Taip.

- Ar toje planetoje yra medžiotojų?

- Ne.

- Tai įdomu! O vištų?

- Ne.

- Niekad nebūna viskas kaip reikia,- atsiduso lapė.

Tačiau ji grįžo prie savo minties.

- Mano gyvenimas labai neįvairus. Aš medžioju vištas, o žmonės medžioja mane. Visos vištos tarp savęs panašios, ir visi žmonės tarp savęs panašūs. Taigi man truputi nuobodu. Bet jei tu mane prisijaukinsi, mano gyvenimas nušvis lyg saulė. Aš pažinsiu tokį žingsnių garsą, kuris skirsis nuo visų kitų. Kiti žingsniai mane verčia liūsti į žemę. Tavo žingsniai mane išvadins lauk iš urvo kaip muzika. O be to, žiūrėk! Matai, ten - javų laukas?

Duonos aš nevalgau. Iš javų man jokios naudos. Javų laukai man nieko neprimena. Ir tai liūdna! Bet tavo plaukai yra aukso spalvos. Taigi kaip bus puiku, kai tu mane prijaukinsi!

Aukso spalvos javai man primins tave. Ir man bus malonu klausytis vėjo šiurenimo javuose...

Lapė nutilo ir, ilgai žiūrėjusi į mažąjį prinčą, tarė:

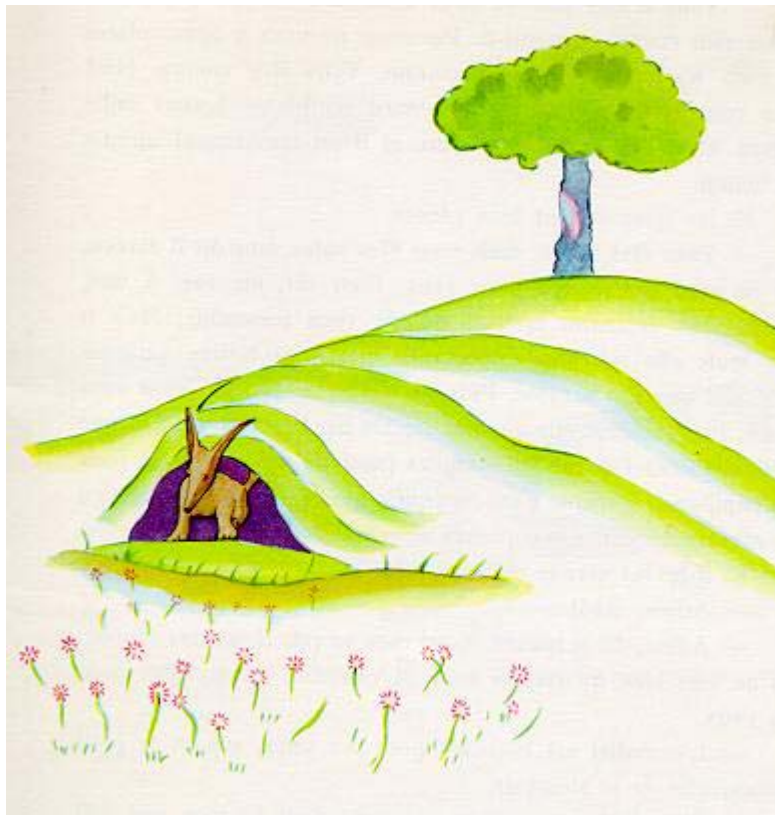
- Prašau... prisijaukink mane!

- Labai norėčiau,- atsakė mažasis princas,- bet kad neturiu daug laiko. Reikia susirasti draugų ir susipažinti su daug visokių dalykų.

- Susipažinti gali tik su tais dalykais, kuriuos prisijaukini,- tarė lapė.- Žmonės neturi laiko ko nors pažinti. Jie nusiperka viską jau gatavą iš prekybininkų. Bet kadangi nėra prekybininkų, iš kurių būtų galima nusipirkti draugų, tai draugų žmonės ir neturi. Jei nori turėti draugą, prisijaukink mane!

- O kaip tai padaryti?- paklausė mažasis princas.

- Reikia būti kantriam,- tarė lapė.- Iš pradžių atsisėsi ant žolės, va šitaip, truputį toliau nuo manęs. Aš į tave žiūrėsiu akies krašteliais, ir tu nieko nesakysi. Kalba - nesusipratimų šaltinis. Bet tu galėsi kasdien atsisėsti vis arčiau...



Mažasis princas rytojau dieną atėjo vėl.

- Geriau būtų buvę ateiti tą pat valandą,- tarė lapė.- Jei tu ateidinėsi, pavyzdžiui, ketvirtą valandą popiet, tai jau nuo trečios valandos aš imsiu jaustis laiminga. Kuo toliau, tuo laimingesnė aš jausiuos. Ketvirtą valandą jau pradėsiu jaudintis ir nerimauti: sužinosiu, kiek atsieina laimė! Jei tu ateidinėsi bet kada, tai niekad nežinosiu, kada man pasipuošti

širdį. Reikia laikytis apeigų...

- Kas yra apeigos?

- Tai taip pat jau seniai užmiršta sąvoka,- tarė lapė.- Tokia, kurios dėka viena diena skiriasi nuo kitų dienų, viena valanda - nuo kitų valandų. Štai, pavyzdžiui, mano medžiotojai laikosi apeigų. Ketvirtadieniais jie šoka su kaimo merginomis. Todėl ketvirtadienis man - puiki diena. Nueinu iki pat vynuogyno. Jei medžiotojai šoktų bet kada, dienos būtų panašios viena į kitą, ir aš neturėčiau atostogų.

Taigi mažasis princas prisijaukino lapę. Ir kada atėjo išsiskyrimo valanda, lapė tarė:

- Ak, aš verksiu!..

- Tu pati kalta,- tarė mažasis princas,- aš tau nelinkėjau nieko blogo, bet juk norėjai, kad tave prisijaukinčiau...

- Žinoma, norėjau,- tarė lapė.

- O sakai, verksi!- tarė mažasis princas.

- Žinoma, verksiu,- tarė lapė.

- Tai nieko nelaimėjai!

- Vis tiek laimėjau,- tarė lapė.- Sakiau, dėl javų spalvos...

Ir ji pridūrė:

- Nueik vėl pažiūrėti rožių. Suprasi, kad tavoji yra vienintelė pasaulyje. Paskui grįši su manim atsisveikinti, ir aš tau pasakysiu vieną paslaptį.

Mažasis princas nuėjo vėl pažiūrėti rožių.

- Jūs visai nepanašios į mano rožę, jūs dar niekas,- tarė jis joms.- Nė vienas jūsų neprisijaukino, ir jūs nė vieno neprisijaukinate. Jūs tokios, kokia buvo mano lapė. Ji buvo lapė kaip ir šimtas tūkstančių kitų. Bet aš su ja susibičiuliavau, ir ji dabar yra vienintelė pasaulyje.

Ir rožės labai susidrovėjo.

- Jūs gražios, bet jūs tuščios,- kalbėjo jis toliau.- Dėl jūsų neverta mirti. Žinoma, apie mano rožę koks praeivis manytų, kad panaši į jus. Bet ji viena brangesnė už jus visas todėl, kad aš ją laisčiau. Todėl, kad ją apvožiau gaubtu. Todėl, kad ją atitvėriau širma. Todėl, kad nurankiojau nuo jos vikšrus, palikęs du ar tris, kad būtų peteliškių. Be to, klausydavausi, kaip ji skundžiasi, giriasi, o kartais net ir tyli. Todėl, kad tai mano rožė.

Ir, sugrįžęs prie lapės, jis tarė:

- Lik sveika...

- Lik sveikas,- tarė lapė.- Štai kokia mano paslaptis. Ji labai paprasta: matyti galima tik širdimi. Tai, kas svarbiausia, nematoma akimis.

- Tai, kas svarbiausia, nematoma akimis,- pakartojo mažasis princas, norėdamas geriau įsiminti.



- Tavo rožė tau tokia brangi todėl, kad tu jai paskyrei tiek laiko.
  - Mano rožė man tokia brangi todėl...- pakartojo mažasis princas, norėdamas geriau įsiminti.
  - Žmonės pamiršo šią tiesą,- tarė lapė.- Bet tu neturi jos pamiršti. Pasidarai amžinai atsakingas už tą, su kuo susibičiuliauji. Tu atsakingas už savo rožę...
  - Aš atsakingas už savo rožę...- pakartojo mažasis princas, stengdamasis geriau įsiminti.
- 

**XXII skyrius** - mažasis princas susitinka iešmininką.

## XXII skyrius

---

- Laba diena,- tarė mažasis princas.
- Laba diena,- tarė iešmininkas.
- Ką tu čia veiki?- paklausė mažasis princas.
- Skirstau keleivius, vis po tūkstantį,- atsakė iešmininkas.- Išleidžiu traukinius, kurie juos veža čia į dešinę, čia į kairę.

Ir su spindinčiais žiburiais pradundėjo greitasis traukinys, virpindamas iešmininko būdelę.

- Jie labai skuba,- tarė mažasis princas.- Ko jie ieško?
- To nežino nė garvežio mašinistas,- tarė iešmininkas.

Ir pradundėjo priešinga linkme antras greitasis traukinys, tviskantis žiburiais.

- Jie jau grįžta?- paklausė mažasis princas.
- Čia ne tie patys,- atsakė iešmininkas.- Tai apsikeitimas.
- Jiems nepatiko ten, kur jie buvo?
- Niekuomet niekam nepatinka ten, kur jis yra,- atsakė iešmininkas.

Ir pradundėjo trečio šviesomis žėrinčio traukinio griausmas.

- Ar jie vejasi pirmuosius keleivius?- paklausė mažasis princas.
- Nieko jie nesiveja,- atsakė iešmininkas.- Miega ten sau viduje arba žiovuja. Tik vaikai žiūri, prispaudę nosis prie stiklų.
- Tik vaikai žino, ko jiems reikia,- tarė mažasis princas.- Jie kniūsiasi su skudurine lėle, ir ji pasidaro jiems labai brangi, o kai ją iš jų atima, jie verkia...
- Jiems gera,- tarė iešmininkas.



---

XXIII skyrius - mažasis princas susitinka prekyautoją.

## XXIII skyrius

---

- Laba diena,- tarė mažasis princas.

- Laba diena,- tarė prekyautojas.

Tai buvo prekyautojas, kuris pardavinėjo patobulintas piliules troškuliui malšinti. Nuryji vieną per savaitę ir nebenori gerti.

- Kodėl tu jas pardavinėji?- paklausė mažasis princas.

- Jos sutaupo labai daug laiko,- atsakė prekyautojas.- Žinovai apskaičiavo. Per savaitę susitaupo penkiasdešimt trys minutės.

- Ir ką žmonės daro su tom penkiasdešimt trim minutėm?

- Daro, ką tik nori...

"Jeigu aš,- tarė sau mažasis princas,- turėčiau penkiasdešimt tris minutes laisvo laiko, tai nueičiau pamažu prie šaltinio..."

---

XXIV skyrius - pasakotojas ir mažasis princas ištroškę ieško šulinio dykumoje.

## XXIV skyrius

---

Jau buvo praėjusi savaitė, kai dykumoje sugedo mano lėktuvas, ir pasakojimo apie prekyautoją klausiausi gerdamas paskutinį lašą savo vandens atsargų.

- Ak,- tariau mažajam princui,- tavo atsiminimai labai gražūs, bet jei aš nepataisysiu lėktuvo, tai nebeturėsiu ko gerti, ir būčiau irgi laimingas, jei galėčiau dabar pamažu nueiti prie šaltinio!

- Mano bičiulė lapė...- pradėjo jis.

- Vaikuti, dabar mums jau nebe lapė galvoje!

- Kodėl?

- Todėl, kad mirsime troškuliui...

Jis nesuprato mano žodžių ir atsakė:

- Gerai, kad turėjai bičiulį, net jeigu mirsi. Aš patenkintas, kad turėjau bičiulę lapę...

"Jis nesuvokia, koks gresia pavojus,- tariau sau.- Jis niekad nejaučia nei alkio, nei troškulio. Jam užtenka trupučio saulės..."

Bet jis pasižiūrėjo į mane ir atsakė į mano mintį:

- Ir mane ima troškulys... einam ieškoti šulinio...

Nuvargęs tik mostelėjau ranka: nesąmonė ieškoti šulinio po beribę dykumą, nežinant, kur jis yra. Bet leidomės į kelionę.

Tylėdami žygiavome daug valandų. Užėjo naktis, sužibo žvaigždės. Mačiau jas lyg sapne, nes nuo troškulio atsirado nedidelis karštis. Atmintyje šokinėjo mažojo princo žodžiai.

- Tai ir tu ištroškai?- paklausiau jį.

Bet jis neatsakė į mano klausimą. Tik paprastai tarė:

- Vanduo gali būti gerai ir širdžiai...

Nesupratau šių jo žodžių, bet nutylėjau. Jau buvau įsitikinęs, kad nereikia jo klausinėti.

Mažasis princas pavargo. Jis atsisėdo. Aš atsisėdau šalia jo. Ir, truputį patylėjęs, jis pasakė dar taip:

- Žvaigždės gražios todėl, kad kiekvienoje yra gėlė, kurios nematyti.

Aš atsakiau "žinoma" ir tylomis žiūrėjau į smėlio klostes mėnesienoje.

- Dykuma graži...- pridūrė jis.

Ir tai buvo tiesa. Aš visada mėgau dykumą. Atsisėdi ant smėlio kopos. Nieko nematai. Nieko negirdi. Ir vis dėlto kažkas spinduliuoja tyloje...

- Dykumą pagražina tai,- tarė mažasis princas,- kad joje kažkur slypi šulinys...

Nustebęs aš staiga supratau tą paslaptinę smėlio spinduliavimą. Kai buvau mažas berniukas, gyvenome sename name, ir tuomet pasakota, kad jame esąs paslėptas lobis. Žinoma, niekad niekas jo nerado, galbūt net neieškojo. Bet jis gaubė tą visą namą kažkokiais burtais. Mano namas savo širdies gilumoje slėpė paslaptį...

- Taip,- tariau mažajam princui,- tikrasis grožis, vis tiek kieno - namo, žvaigždžių ar dykumos,- yra nematomas!  
- Aš džiaugiuosi,- tarė jis,- kad tu manai taip kaip mano lapė.

Mažasis princas užsnūdo, tai aš jį paėmiau ant rankų ir, juo nešinas, leidausi toliau. Buvau susijaudinęs. Man rodėsi, kad nešu kažkokį trapų lobį. Man net rodėsi, kad Žemėje nėra nieko trapesnio už jį. Mėnulio šviesoje žiūrėjau į pablyškusį veidą, užmerktas akis, plaukų sruogas, kedenamas vėjo, ir galvojau: "Tai, ką čia regiu, yra tik išviršinis lukštas. Kas svarbiausia - nematoma..."

Pravirom lūpom klaidžiojo šypsena, ir man dar atėjo mintis: "Aš taip jaudinuosi, žiūrėdamas į užmigusį mažąjį prinčą, todėl, kad jis - ištikimas kažkokiai gėlei, kad net miegant lyg žibinto šviesa jame spinduliuoja rožės paveikslas..." Ir nuvokiau, kad jis dar trapesnis. Žibintus reikia saugoti! Jie gali užgesti nuo vėjo pūstelėjimo...

Ir, šitaip žingsniuodamas, rytui brėkstant aptikau šulinį.

---

**XXV skyrius** - šulinio radimas, pasakotojas ir mažasis princas kalbasi apie jo grįžimą į savo planetą.

## XXV skyrius

---

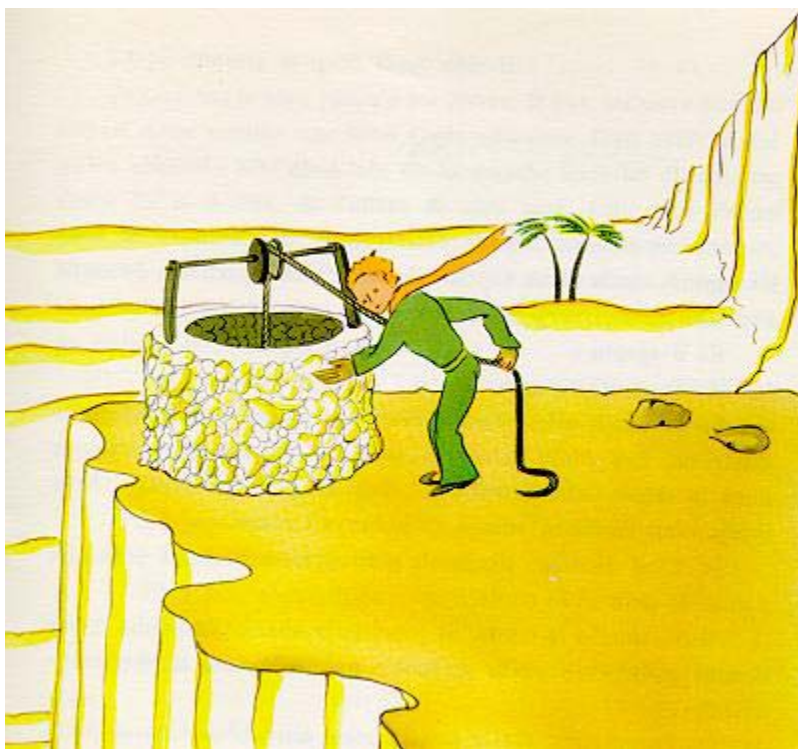
- Žmonės,- tarė mažasis princas,- susigrūda į greituosius traukinius, bet jie nežino, ko ieško. Todėl blaškosi ir sukasi ratu...

Ir jis pridūrė:

- O tai neverta...

Šulinys, kurį mes priėjome, nebuvo panašus į Sacharos šulinius. Sacharos šuliniai - paprastos, smėlyje išraustos duobės. Šis buvo panašus į tikrą kaimo šulinį. Bet jokio kaimo aplinkui nebuvo matyti, ir man rodėsi, kad sapnuoju.

- Keista,- tariau mažajam princui,- viskas yra: ir skridinys, ir kibiras, ir virvė...



Jis nusijuokė, čiupo virvę, ėmė ją leisti žemyn skridiniu. Ir skridinys sucypė, kaip cypia senas vėjarodis, kada vėjas būna ilgai miegojęs.

- Girdi,- tarė mažasis princas,- mes pažadinome šulinį, ir jis dainuoja...

Aš nenorėjau, kad jis kamuotųsi.

- Duokš,- tariau jam,- tau per sunku.

Pamažu iškėliau kibirą iki šulinio krašto ir pastačiau ant jo. Ausyse man tebeskambėjo skridinio daina, ir mačiau, kaip ribuliuojančiame vandenyje mirga saulė.

- Aš labai ištroškęs šito vandens,- tarė mažasis princas,- duok man atsigerti...

Aš supratau, ko jis ieškojo.

Pakėliau kibirą jam prie lūpų. Jis gėrė užsimerkęs. Buvo taip malonu, lyg būtum dalyvavęs kokioje šventėje. Šis vanduo buvo daugiau nei gėrimas. Jį pagimdė kelionė po žvaigždėmis, skridinio daina, mano rankų pastangos. Jis buvo geras širdžiai kaip dovana. Kai buvau mažas berniukas, žerinti kalėdų eglutė, vidurnakčio pamaldų muzika, romios šypsenos irgi šitaip nuskaidrindavo mano gaunamą kalėdinę dovaną.

- Tavo planetos žmonės,- tarė mažasis princas,- augina penkis tūkstančius rožių tame pačiame darže ir neranda jame, ko ieško...

- Neranda...- patvirtinau.

- O juk tai, ko ieško, būtų galima rasti vienoje rožėje arba truputėlyje vandens...
- Žinoma,- patvirtinau.

Ir mažasis princas pridūrė:

- Bet akys yra aklos. Reikia ieškoti širdimi.

Aš atsigėriau. Kvėpuoti buvo lengva. Auštant smėlis būna medaus spalvos. Jaučiausi laimingas, matydamas ir šią medaus spalvą. Ko man būtų reikėję sielotis...

- Turi padaryti, ką žadėjai,- švelniai tarė mažasis princas, vėl atsisėdęs prie manęs.
- O ką gi aš žadėjau?
- Na, žinai... antsnukį mano avelei... aš juk atsakau už tą gėlę!

Išsiėmiau iš kišenės piešinio apmatius. Mažasis princas į juos pažvelgė ir juokdamasis tarė:

- Tavo baobabai truputį panašūs į kopūstų galvas...
- Na jau!

Aš taip didžiavausi baobabais!

- Tavo lapė... jos ausys... jos truputį panašios į ragus... ir per ilgos!

Ir jis vėl nusijuokė.

- Tu neteisingas, vaikuti, juk aš nemokėjau piešti nieko daugiau, tik uždarus ir atdarus smauglius.

- Et, bus gerai!- tarė jis.- Vaikai supranta.

Tagi nupiešiau antsnukį. Ir, kai jį jam padaviau, man suspaudė širdį.

- Tu ketini kažką daryti, o aš nieko apie tai nežinau.

Bet mažasis princas neatsakė. Jis tarė:

- Žinai, aš nukritau į Žemę... rytoj sueis metai...

Truputį patylėjęs, jis tarė vėl:

- Nukritau visai netoli nuo čia...

Ir jis nuraudo.

Nežinia kodėl mane vėl apėmė keistas sielvartas. Bet paklausiau:

- Vadinasi, prieš savaitę, tą rytą, kai mudu susipažinome, tu ne šiaip sau vaikščiojai vienas už tūkstančio mylių nuo visų gyvenamų vietovių! Ėjai atgal į tą pačią vietą, į kurią buvai nukritęs?

Mažasis princas vėl nuraudo.

Aš pridūriau abejodamas:

- Gal todėl, kad sueis metai?..

Mažasis princas dar kartą nuraudo. Jis niekada neatsakydavo, ko klausiamas, bet juk nuraudimas reiškia "taip",- ar ne tiesa?

- Ak,- tariau aš,- man baisu...

Bet jis atsakė:

- Tau dabar reikia dirbti. Turi grįžti prie savo lėktuvo. Aš tavęs čia lauksiu. Ateik rytoj vakare...

Bet man tebebuvo neramu. Prisiminiau lapę. Kai leidiesi prisijaukinamas, gali tekti ir trupučiuką paverkti...

---

**XXVI skyrius** - mažasis princas šnekasi su gyvate; mažasis princas ramina pasakotoją; mažasis princas grįžta į savo planetą.

## **XXVI skyrius**

---

Netoli šulinio buvo senos, iš akmenų sumūrytos sienos griuvėsiai. Rytojaus vakare, eidamas čia po darbo, dar iš tolo pastebėjau, kad viršuje sėdi mažasis princas, nuleidęs kojas. Išgirdau, kaip jis pasakė:

- Argi tu neatsimeni? Visai ne čia!

Kažkieno kito balsas jam turbūt ką atsakė, nes jis aiškino:

- Taip! Taip! Diena - ta pati, bet kitoje vietoje, ne čia!

Aš ėjau artyn prie sienos. Bet vis dar nieko nebuvo matyti nei girdėti. Tačiau mažasis princas vėl atsakė:

- ...Žinoma. Pastebėsi, kur prasideda mano pėdsakai smėlyje. Ten manęs ir palauk. Būsiu ten šiaunakt.

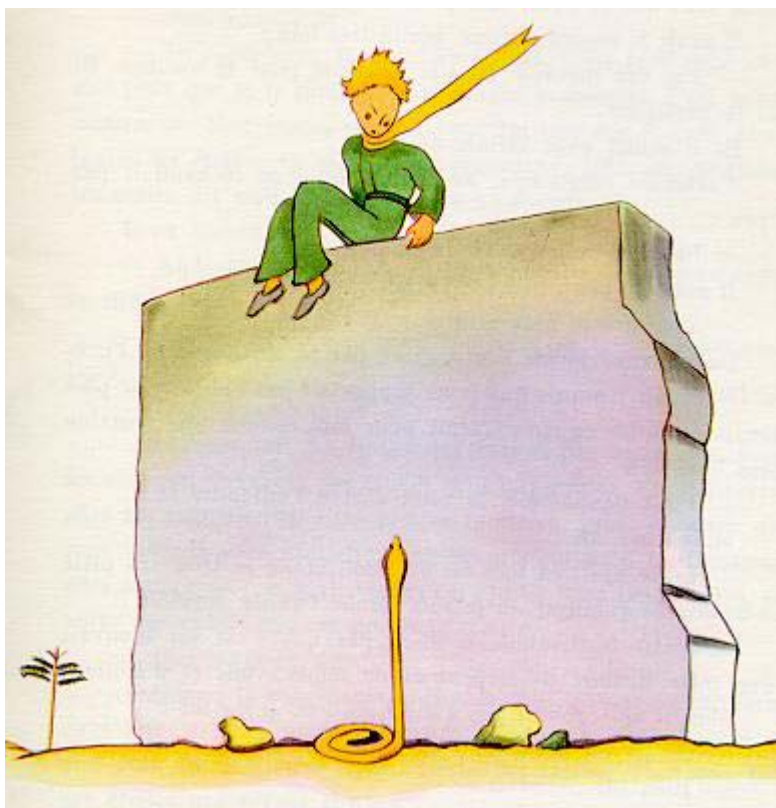
Siena jau buvo už dviejų dešimčių metrų, bet vis dar nieko nemačiau.

Mažasis princas, kiek patylėjęs, vėl tarė:

- Ar tavo nuodai geri? Ar tu tikra, kad man nereikės ilgai kankintis?

Aš sustojau, pajutęs, kaip man nusmelkė širdį, bet vis dar nieko negalėjau suprasti.

- Dabar eik sau,- tarė jis.- Aš noriu nultipti!



Tada ir aš nukreipiau akis į pasienį ir net pašokau! Į mažąjį princą stiebėsi geltonoji gyvatė, kuri žmogų nugalabija per trisdešimt sekundžių. Griebdamas iš kišenės revolverį, puoliau tekinas artyn, bet, išgirdusi triukšmą, gyvatė pamažu susmuko į smėlį kaip silpstanti vandens čiurkšlė ir, per daug neskubėdama, iš lengvo sučežėjusi, įsirangė tarp akmenų.

Atsidūriau prie sienos pačiu laiku ir stvėriau į glėbį savo berniūkštį, mažąjį princą, išbalusį kaip drobė.

- Kas gi čia dedasi! Jau tu kalbiesi su gyvatėmis!

Nuėmiau jo amžinąjį aukso spalvos šaliką. Suvilgiau jam smilkinius, daviau gerti. Ir dabar nebedrįsau nieko daugiau jo klausinėti. Jis oriai žiūrėjo į mane ir apsikabino už kaklo. Jutau, kaip plazda jo širdis lyg mirštančio pašauto paukštelio. Jis man tarė:

- Aš patenkintas, kad tu radai, kas sugedę tavo mašinoje. Dabar galėsi grįžti namo...

- Iš kur tu žinai?

Aš kaip tik atėjau pranešti, kad man visai netikėtai pavyko sutaisyti lėktuvą.

Jis nieko neatsakė į mano klausimą, bet pridūrė:

- Aš irgi šiandien grįžtu namo...

Paskui nuliūdęs tarė:

- Tai kur kas toliau... Ir mano kelionė - daug sunkesnė...

Jaučiau, kad vyksta kažkas nepaprasta. Spaudžiau jį glėbyje kaip kūdikį. Tačiau man rodėsi, jog jis grimzta stačias į bedugnę ir niekaip neįstengsiu jo sulaukyti...

Jo žvilgsnis buvo rimtas, išmeigtas kažkur į tolį.

- Turiu iš tavęs avelę. Ir turiu dėžę aveli. Ir turiu antsnukį.

Ir jis liūdnai nusišypsojo.

Ilgai laukiau. Jaučiau, kad jis pamažu atsigauna.

- Vaikuti, tu buvai išsigandęs...

Aišku, jis buvo išsigandęs. Bet jis švelniai nusijuokė:

- Šįvakar išsigąsiu dar ne taip...

Aš vėl visas sustingau, jausdamas, kad įvyko kažkas neatitaisoma. Ir supratau, kad neištverčiau, jei nebetektų girdėti šio juoko. Man jis buvo tartum versmė dykumoje.

- Vaikuti, aš dar noriu girdėti tave juokiantis...

Bet jis man tarė:

- Šiąnakt sueis metai. Mano žvaigždė bus lygiai viršum tos vietos, kur aš pernai nukritau...

- Vaikuti, juk tiesa, kad visa, ką tu ten kalbėjau su gyvate apie susitikimą, apie žvaigždę,-



tik blogas sapnas?..

- Kas yra svarbu, to nematyti...

- Žinoma...

- Čia kaip ir su gėle. Jei tu myli gėlę, kuri žydi žvaigždėje, tai malonu naktį žiūrėti į dangų. Visos žvaigždės - su gėlėmis.

- Žinoma...

- Naktį tu žiūrėsi į žvaigždes. Mano namai per maži, tai negaliu tau nė parodyti savo žvaigždės. Taip net geriau. Mano žvaigždė tau bus viena iš daugelio žvaigždžių. Todėl tu mėgsi žiūrėti į visas žvaigždes... Jos visos bus tavo bičiulės. Be to, aš tau šį tą padovanosiu...

Jis vėl nusijuokė.

- Ak vaikuti, vaikuti, man patinka, kai tu juokiesi!

- Tai ir bus mano dovana... tai bus - kaip su tuo vandeniu...

- Ką tu nori pasakyti?

- Žvaigždės žmonėms nėra tokios pačios. Vieniems, kurie keliauja, žvaigždės yra kelrodės. Kitiems - tik smulkūs žiburiukai. Dar kitiems, mokslininkams,- uždavinys, kurį reikia išspręsti. Mano biznieriui jos buvo iš aukso. Bet visos tos žvaigždės tyli. O tu turėsi tokių žvaigždžių, kurių niekas neturi...

- Ką tu nori pasakyti?

- Kai tu naktį žiūrėsi į dangų todėl, kad vienoje tų žvaigždžių aš gyvensiu, tau atrodys, lyg visos žvaigždės juokiasi. Tu turėsi žvaigždžių, kurios moka juoktis!

Ir jis vėl nusijuokė.

- Ir kai tau praeis liūdesys (liūdesys visada praeina), tu džiaugsies, kad mane pažinojai. Tu visada būsi mano bičiulis. Tave ims noras juoktis drauge su manimi. Ir tu kartais atidarysi langą - taip sau, dėl malonumo... Ir tavo draugai stebėsis, pamatę, kad tu juokiesi, žiūrėdamas į dangų. Tada tu jiems pasakysi: "Taip, žvaigždės mane visada prajuokina!" Ir jie manys, kad tu - ne viso proto. Aš būsiu iškirtęs labai netikusį pokštą...

Ir jis vėl nusijuokė.

- Taigi aš tau būsiu davęs ne žvaigždės, o krūvą mažų žvangučių, mokačių juoktis...

Ir jis vėl nusijuokė. Paskui surimtėjo.

- Šianakt... žinai... tu neateik.

- Aš tavęs nepaliksiu.

- Atrodys, kad man skauda... truputį atrodys, kad mirštu. Taigi va. Neik žiūrėti, neverta...

- Aš tavęs nepaliksiu.

Bet jis susirūpino.

- Aš tau taip sakau... dar ir dėl tos gyvatės. Nereikia, kad ji tave įgeltų... Gyvatės piktos. Tokia gali įgelti vien iš malonumo.

- Aš tavęs nepaliksiu.

Bet pagalvojęs jis apsiramino:

- Tiesa, juk joms nelieka nuodų antrąkart įgelti...



Tą naktį nemačiau, kaip jis iškeliavo. Paspruko visai tylutėliai. Kada jį pasivijau, jis žengė ryžtingai, greitai. Jis man tik tarė:

- Ak, tu čia...

Ir paėmė mane už rankos. Bet vėl ėmė sielotis:

- Be reikalo atėjai. Tau bus nemalonu. Atrodys, kad miriau, bet tai bus ne tiesa...

Aš tylėjau.

- Tu supranti. Tai per toli. Aš negaliu nusinešti šito kūno. Jis per sunkus.

Aš tylėjau.

- Bet jis bus tik kaip sena palikta žievė. Senų žievių niekas neliūdi...

Aš tylėjau.

Jis truputį apsiblausė. Bet vėl susitvardė.

- Žinai bus puiku. Aš irgi žiūrėsiu į žvaigždes. Visos žvaigždės bus šuliniai su aprūdijusiais skridiniais. Visos žvaigždės pils man gerti...

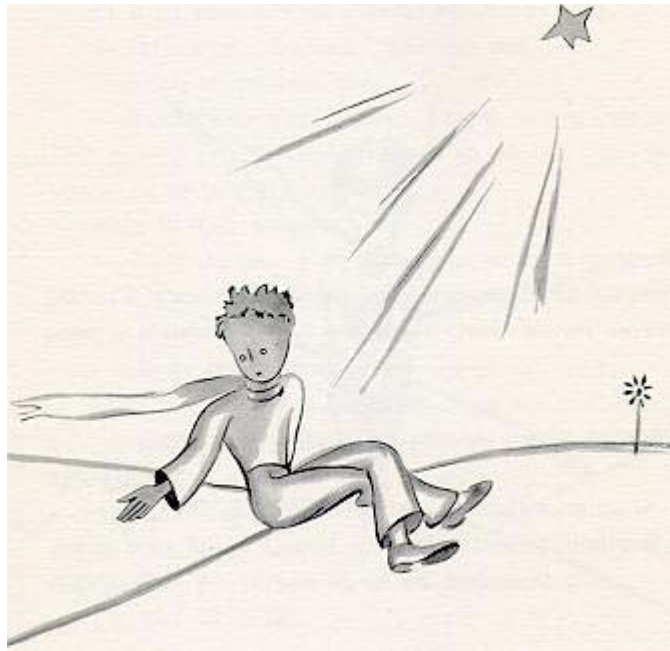
Aš tylėjau.

- Bus taip įdomu! Tu turėsi penkis šimtus milijonų žvangučių, aš turėsiu penkis šimtus milijonų versmių...

Ir jis taip pat nutilo - todėl, kad verkė...

- Tai čia. Leisk, paeisiu žingsnį vienas.

Ir jis atsisėdo, nes jam pasidarė baisu.



Jis dar pasakė:

- Žinai... mano gėlė... aš už ją atsakingas! Ir ji tokia silpnutė! Tokia naivi. Jos yra keturi visai menki dygliukai, ir jais ji turi apsiginti nuo pasaulio...

Atsisėdau, nes nebeįstengiau laikytis ant kojų. Jis tarė:

- Tai va... Viskas...

Jis dar kiek pasvyravo. Paskui atsistojo. Žengė žingsnį. Aš nebeįstengiau pasijudinti.

Nieko daugiau nebuvo, tik sušvytavo geltonas žaibas jam prie kulkšnies. Akimirką jis stovėjo nejudėdamas. Nesušuko. Jis nuvirto pamažu, kaip virsta medis. Nepasigirdo net garso, nes buvo smėlis.



*Jis nuvirto pamažu, kaip virsta medis.*

---

XXVII skyrius - pasakotojo apmąstymai.

## XXVII skyrius

---

Dabar, žinoma, bus praėję jau šešeri metai... Dar niekad nepasakojau šio atsitikimo. Draugai, kurie mane vėl pamatė, labai džiaugėsi, kad aš gyvas. Atrodžiau liūdnas, bet jiems sakiau: tai iš nuovargio.

Dabar jau šiek tiek apsiraminau. Tai yra... ne visai. Bet tikrai žinau, kad jis grįžo į savo planetą, nes prašvitus neberadau jo kūno. Jo kūnelis nebuvo toks jau sunkus... Ir aš naktimis mėgstu klausytis žvaigždžių. Tai lyg penki šimtai milijonų žvangučių...

Bet štai darosi kažkas nepaprasta. Prie antsnukio, kurį nupiešiau mažajam princui, užmiršau pridėti diržiuką! Jis turbūt jo neprisegė aviai. Taigi galvoju: "Kas įvyko jo planetoje? Gal avis suėdė gėlę..."

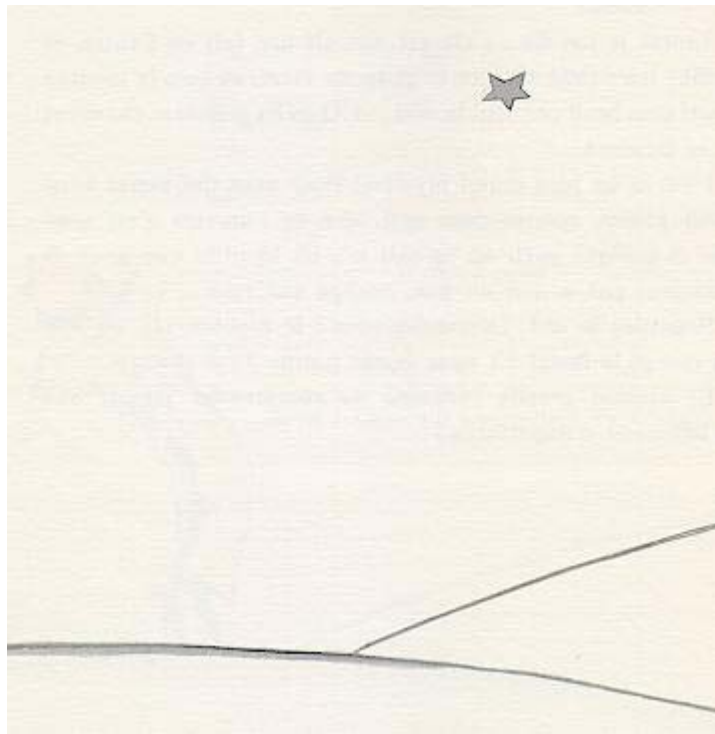
Kartais sau tariu: "Tikriausiai ne! Mažasis princas apvožia savo gėlę stikliniu gaubtu ir gerai saugo avį..." Tada jaučiuosi laimingas, ir visos žvaigždės tyliai juokiasi.

O kartais sau tariau: "Vieną kitą sykį būsi išsiblaškęs ir - baigta! Kokį vakarą pamiršo uždėti gaubtą arba avis ištrūko nakčia..." Tada visi žvangučiai man pavirsta ašaromis!..

Čia tikrai didelė paslaptis. Ir jums, kurie taip mylite mažąjį prinčą, ir man pačiam viskas pasaulyje yra kitaip, jei kur nors, nežinia kur, avis, kurios mes nepažįstame, suėdė ar nesuėdė rožę...

Pažvelkite į dangų. Paklauskite save: suėdė avis gėlę ar nesuėdė? Ir pamatysite, kaip viskas pasikeičia...

Ir joks suaugęs žmogus niekad nesupras, jog tai taip svarbu!



Čia man - gražiausias ir liūdniausias pasaulyje gamtovaizdis. Tai tas pats kaip ir ankstesniame puslapyje, bet nupiešiu jį dar sykį, kad geriau įsidėmėtumėte. Tai čia mažasis princas pasirodė Žemėje, o paskui išnyko.

Atidžiai išžiūrėkite į šį gamtovaizdį, kad jį neabejodami pažintumėte, jei kada nors keliausite Afrikoje per dykumą. Ir, jeigu jums teks eiti pro čia, labai prašau, neskubėkite, luktelėkite truputį kaip tik po žvaigžde! Jeigu tada prie jūsų prieis berniukas, jeigu jis juoksis, jeigu bus auksaplaukis, jeigu nieko neatsakys į jūsų klausimus, tai atspėsite, kas jis toks. Tada būkite geri! Neduokite man taip liūdėti: greit parašykite, kad jis grįžo...

---